

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

27-06-2023 09:15 - 11:30

Grøndalsvej 2, lokale 1128

Information:**Deltagere:**

Helle Bach Lauridsen
Jette Bjørn Hansen
Nikolaj Harbjerg
Ole Kiil Jacobsen (afbud)
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Mia Brix Jensen
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 10 min. Deltagere: Birgitte Østergaard Lykke og Ole Flindt Høyberg

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Aase Bak og Martin Østergaard Mortensen

Pkt. 4: Tid: 10 min. Deltagere: May-Britt Kullberg/Lis Fenger

Pkt. 5: Tid: 10 min. Deltagere: Birte Buhl-Hansen og Claus Erik Picard

Pkt. 8: Tid: 20 min. Deltagere: Mette Søberg, Sofie Lykke Bundgaard, Jesper Callesen

Pkt. 9: Tid: 15 min. Deltagere: Helle Mølgaard og Anne Bjerregaard Pedersen

Pkt. 10: Tid: 10 min.

Pkt. 11: Tid: 10 min. Deltagere: Louise Kissmeyer og Louise Skov Kristensen

Pkt. 12: Tid: 20 min. Deltagere: Martin Klejs Skøtt og Martha Berdiin

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra d. 21. juni 2023.....	1
Punkt 2: Meritpædagoguddannelserne – økonomi (HBL).....	2
Punkt 3: Kanalstrategi 4.0 og digital inklusion (HBL).....	3
Punkt 4: Ansøgning til Egmont Fonden om tidlig styrket indsats til småbørn, som udviser tegn på social tilbagetrækning (OKJ).....	4
Punkt 5: Svar på forslag fra Børne- og Ungebyrådet om grønnere grundskoler (OKJ).....	5
Punkt 6: Forberedelse til Børn- og Unge udvalgsmøde d. 9. august 2023.....	6
Punkt 7: Evt.....	6

Punkt 1: Godkendelse af referat fra d. 21. juni 2023

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

20-06-2023 09:15 - 11:30

Grøndalsvej 2, lokale 1128

Information: Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Nikolaj Harbjerg
Ole Kiil Jacobsen
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Mia Brix Jensen
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Marie Herborg Krogh og Anne Steensgaard
Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Louise Skov Kristensen og Tinne Grangaard Nyby
Pkt. 6: Tid: 10 min. Deltagere: Anne Marie Due Schmidt
Pkt. 7: Tid: 30 min. Deltagere: Klaus Jepsen og Ole Jeppesen
Pkt. 8: Tid: 20 min. Deltagere: Martha Berdiin og Mette Borum
Pkt. 9: Tid: 20 min. Deltagere: Stine Fiedler Røge

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Byrådsindstilling: Det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel (TN)	1
Beslutning for Punkt 2: Byrådsindstilling: Det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel (TN)	1
Punkt 3: Midtbyanalyser (NH)	2
Beslutning for Punkt 3: Midtbyanalyser (NH)	2
Punkt 4: Forberedelse af byrådsmøde den 21. juni 2023	3
Beslutning for Punkt 4: Forberedelse af byrådsmøde den 21. juni 2023	3
Punkt 5: Evt.	3
Beslutning for Punkt 5: Evt.	3

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet belv godkendt

Punkt 2: Byrådsindstilling: Det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel (TN)

Tid: 15 min. Deltagere: Marie Herborg Krogh og Anne Steensgaard

Beslutning for Punkt 2: Byrådsindstilling: Det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel (TN)

Direktør Tanja Nyborg har sat punktet på dagsorden med henblik på, at rådmanden godkender byrådsindstilling, inkl. bilag, om det vilde problem Unges mentale sundhed og trivsel og den videre proces.

Det indstilles,

At 1) Rådmanden kvalificerer og godkender vedlagte byrådsindstilling og bilag, jf. punkt 3.1.

At 2) Rådmanden godkender, at materialet fremsendes til "fordrøftelse" i magistraten d. 26. juni, jf. afsnit 5

Bemærkninger

Marie Herborg Krogh og Anne Stensgaard deltog

Tanja Nyborg præsenterede materialet, som er en status og en opsummering af den viden vi står på. Hertil en beskrivelse af processen og de tre fremadrettede spor, der skal være rammen for der kommende prøvehandlinger, der beskrives i samarbejde med aktørerne. Det er en pointe at der allerede sker mange gode ting "derude". Derfor er det vigtigt at prøvehandlingerne supplerer eller lægger til det eksisterende.

Rådmanden roste materialet og de tre valgte spor.

Der var opmærksomhed på, at konkrete prøvehandlinger måske vil blive efterspurgt. De allerede eksisterende indsatser bør derfor beskrives i en oversigt. Herunder de ikke-kommunale. En oversigt kan være nyttig i flere sammenhænge.

Der er derudover brug for at adressere debatten om skærmbrug. Det kunne være i forbindelse med beskrivelsen af det digitale liv og være enten ved at referere til det tidligere § 17,4 udvalg eller den kommende arbejdsgruppe.

Der tages stilling til den efterfølgende proces efter magistratsmødet.

Beslutning

Materialet og fremsendelse til fordrøftelse i magistraten blev godkendt med bemærkningerne ovenfor.

Der er ikke brug for fornyet godkendelse hos rådmanden.

Opfølgning: TN

Punkt 3: Midtbyanalyser (NH)

Tid: 15 min. Deltagere: Louise Skov Kristensen og Tinne Grangaard Nyby

Beslutning for Punkt 3: Midtbyanalyser (NH)

Forvaltningschef Nikolaj Harbjerg har sat forslaget på dagsorden, med henblik på en drøftelse af det videre arbejde med Midtbyanalyserne. Herunder en drøftelse af fremsendte scenarier for dagtilbudsområdet og status for skoleområdet samt beslutning for den videre proces.

Det indstilles til rådmanden, at:

- Den videre proces for skoleområdet besluttet, særligt med henblik på at få en politisk pejling og retning for det videre arbejde med skolerne i Midtbyen.
- Scenarierne for kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet drøftes.
- Der træffes beslutning om hvilke scenarier der bør arbejdes videre med for dagtilbudsområdet og som kan præsenteres for dagtilbudslederne.

Bemærkninger

Tinne Grangaard Nyby og Louise Skov Kristensen deltog og fremlagde sagen.

Dagtilbud

Der blev peget på, at med de opdaterede tal, er der ikke flere umiddelbare greb at ty til på dagtilbudsområdet. Der kan tilpasses yderligere; men det vil kræve tid og forberedelse.

Rådmanden bemærkede, at det ser ud til, at de strukturelle greb skal have tid. Der skal samtidig være opmærksomhed på ikke at lukke tilbud, hvor vi måske kommer til at mangle på sigt. Udviklingen i prognosetallene er et godt eksempel på, hvor relativt hurtigt billedet kan ændre sig.

Rådmanden er fortsat åben for en sammenlægning af dagtilbud, hvor det giver mening. Der skal dog i den forbindelse være opmærksomhed på det samlede dagtilbuds størrelse. Opsigelse af lejemaal skal der ikke arbejdes videre med for nuværende, og scenariet skal ikke drøftes med dagtilbudslederne.

Der skal (fortsat) løbende arbejdes med mulighederne for kapacitetstilpasninger. I den forbindelse skal der være opmærksomhed på, at mange greb rammer "de samme" –

f.eks. små tilbud, selvejende tilbud og rene vuggestuer. Ud over de økonomiske parametre er der også brug for at holde sig mangfoldigheden i dagtilbuddene for øje.

Endelig pegede Tanja Nyborg på, at inddragelse af forældreorganisationerne, når tiden er til det, er vigtig at tænke med.

Skoler

På skoleområdet er der åbenhed for løsninger. Skoledistrikter med flere afdelinger og anvendelse af faciliteter til specialtilbud kan måske være løsninger, ligesom der skal være opmærksomhed på de muligheder og behov, der følger af klyngesamarbejdet.

Det blev desuden nævnt, at skolerne er åbne for løsninger, men har brug for en pejling. Endelig er der brug for at se tiden an, i forhold til betydningen af de nye privatskoler. Det kan være fornuftigt at agere konservativt. Som de opdaterede tal viser, kan udviklingen ændre sig relativt hurtigt.

Beslutning

Processen for det videre arbejde med skolerne i midtbyen blev drøftet, og bemærkningerne ovenfor blev givet.

Scenarierne for kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet blev drøftet.

Opsigelse af lejemål tages ikke i første omgang med videre i dialogen med dagtilbudslederne. De øvrige scenarier drøftes med dagtilbudslederne.

Opfølgning NH

Punkt 4: Forberedelse af byrådsmøde den 21. juni 2023

Beslutning for Punkt 4: Forberedelse af byrådsmøde den 21. juni 2023

Drøftet

Punkt 5: Evt.

Beslutning for Punkt 5: Evt.

Intet til referat

Punkt 2: Meritpædagoguddannelserne – økonomi (HBL)

Tid: 10 min. Deltagere: Birgitte Østergaard Lykke og Ole Flindt Høyberg



Beslutningsmemo

31. maj 2023
Side 1 af 3

Emne **Meritpædagoguddannelserne - økonomi**
Til Rådmanden

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsordenen med henblik på orientering om de aktuelle økonomiske forudsætninger for meritpædagoguddannelsen samt sporskiftemeritpædagoguddannelsen.

Der er to økonomiske elementer i Børn og Unges model for meritpædagoguddannelsen; fuld løn under uddannelse samt dækning af udgifter til studiegebyr samt materialer.

For sporskiftemerituddannelsen er der kun udgifter til studiegebyr samt materialer; da de studerende arbejder deres normtid under hele uddannelsen, er lønaspektet således ikke relevant.

I slutningen af 2022 sendte KL et brev til alle kommuner, hvor de orienterede om manglende hjemmel i FOA overenskomsten til at udbetale løn under uddannelse. På den baggrund blev det besluttet at alle studerende på FOA's overenskomst, der havde en underskrevet uddannelsesaftale før d. 1.12. 2022, fortsat kunne få udbetalt løn under uddannelse. Alle studerende der er ansat i Børn og Unge på eksisterende merit kan således fortsat få udbetalt løn under uddannelsen. Studerende på FOA's overenskomst, der ikke havde indgået en uddannelsesaftale efter d. 1. 12. 2022, kan således ikke få udbetalt løn under uddannelse.

Udover løn under uddannelse har Børn og Unge betalt studieafgift samt udgifter til materialer til de studerende på begge merituddannelser, der er ansat i Børn og Unge. Hidtil har 80 % af denne udgift kunne blive dækket af den kommunale kompetencefond, via FOA.

FOA har besluttet, at det ikke længere er muligt for studerende på sporskiftemerituddannelsen at få disse udgifter dækket via kompetencefonden – gældende fra d. 1. december 2022. Studerende fra Børn og Unge på meritpædagoguddannelsen, der er i gang med uddannelsen, vil alle fortsat kunne få dækket disse udgifter – det drejer sig om 119 studerende i de kommunale institutioner.

BØRN OG UNGE
Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

Personale
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 20 23 29 41

Direkte e-mail:
ofh@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ole Flindt Høyberg



Hvis der er studerende, der starter på den almene meritpædagoguddannelse fra september 2023 og frem, vil de stadig kunne få dækket udgifterne via den kommunale kompetencefond, indtil der er afklaring omkring den såkaldte opkvalificeringspulje fra aftalen om minimumsnormeringer.

31. maj 2023
Side 2 af 3

Som en del af aftalen om minimumsnormeringer er der afsat en national opkvalificeringspulje på ca. 100 mio. kr. i 2023 og 200 mio. kr. fremover. Hvilke udgifter denne pulje konkret vil kunne anvendes til er endnu uafklaret. Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye vil angiveligt indkalde folketingets partier til en drøftelse af udmøntningen af denne pulje i den nærmeste fremtid.

Såfremt opkvalificeringspuljen ikke kan anvendes til at dække studieafgift og materialer vil det have en økonomisk konsekvens for Børn og Unge.

Udgifterne beløber sig til ca. 12.500 pr semester pr. studerende. De mulige økonomiske konsekvenser for Børn og Unge er beskrevet under punkt 4.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles,

- At orienteringen om de ændrede finansieringsforudsætninger vedrørende merituddannelserne til pædagog tages til efterretning.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

De ændrede økonomiske forudsætninger kan have en økonomisk konsekvens for Børn og Unge, såfremt opkvalificeringspuljen fra aftalen om minimumsnormeringer ikke vil kunne anvendes til dette formål.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Såfremt opkvalificeringspuljen ikke kan anvendes til at dække studieafgifter samt materialer, vil det have følgende konsekvens:

Udgangspunktet er en udgift på ca. 12.500 kr. pr semester pr studerende på sporskiftemerit – uddannelsen varer 2 ½ år (fem semestre):

I februar 2023 startede der 17 studerende på uddannelsen, svarende til en samlet udgift på 225.000 kr. pr semester for disse 17 studerende.

Chefgruppen besluttede d. 15. juni at fortsætte indsatsen, da vi har brug for det pædagogiske personale. Dermed starter Børn og Unge et hold sporskif-



temeritstuderende til september 2023 og afholder studieafgift samt udgifter til materialer, selvom disse udgifter ikke kan dækkes af opkvalificeringspuljen.

31. maj 2023
Side 3 af 3

Hvis udgifterne ikke kan dækkes af opkvalificeringspuljen, skal finansieringen findes hos dagtilbuddene. Der er umiddelbart to modeller herfor: 1) de dagtilbud, der har sporskiftere, finansierer udgifterne, eller 2) alle dagtilbud bidrager til finansieringen.

Finansieringsmodel samt finansieringskilde skal afklares såfremt opkvalificeringspuljen ikke dækker disse udgifter.

Såfremt der starter op til 20 sporskiftemeritstuderende pr semester – altså op til 40 om året - herefter vil udgifterne for Børn og Unge se således ud:

År	Antal studerende*	Samlet udgift for MBU
2023	37*	925.000
2024	77	1.925.000
2025	117 i 1. halvår 100 i 2. halvår	2.712.500

*Note –Forudsætning for antal: 17 eksisterende studerende der startede 1. februar 2023 og 20 nye pr semester herefter.

Såfremt opkvalificeringspuljen kan anvendes til at dække disse udgifter med 80 % ligesom kompetencefonden vil det dreje sig om en udgift på ca. ½ mio. kr. pr år, ved et optag på 40 studerende om året. Der har ikke været afsat en pulje til dette formål tidligere.

Hvis opkvalificeringspuljen vil kunne dække udgiften 100 % er der ingen udgift for Børn og Unge.

Personalepolitisk vurderes det at være nødvendigt fortsat at betale studieafgift samt materialer for de sporskiftemeritstuderende, der påbegyndte uddannelsen i februar 2023, da dette var de forudsætninger, de studerende gik ind til uddannelsen under.

5. Videre proces og kommunikation

Når KL og regeringen melder ud, hvad opkvalificeringspuljen kan anvendes til og de præcise retningslinjer, udarbejdes en ny indstilling på den baggrund, herunder omhandlende finansieringsmodel og finansieringskilde for eventuelle udgifter for Børn og Unge i den forbindelse.

Punkt 3: Kanalstrategi 4.0 og digital inklusion (HBL)

Tid: 10 min. Deltagere: Aase Bak og Martin Østergaard Mortensen

Rådmandsindstilling

21. juni 2023

Side 1 af 4

Beslutningsmemo

Emne **Kanalstrategi 4.0 og Digital inklusion**
Til Rådmand for Børn og Unge

Børn og Unge
Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsorden, med henblik på at Rådmanden godkender, at MBU Kommunikation afsøger muligheden for at indgå i et samarbejde med DISCUS omkring unges inklusion i det digitale samfund.

Kommunikation
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direktørgruppen har den 23. november 2022 besluttet, at MBUs andel af det tværmagistratslige arbejde med Kanalstrategi 4.0 skal fokusere på børn og unges inklusion i det digitaliserede samfund – digital inklusion. MKB er tovholder for arbejdet, og MBU Kommunikation har i foråret 2023 deltaget i det tværmagistratslige arbejde med indkredsningen af de strategiske mål for kommunens arbejde med digital inklusion.

Direkte telefon: 41 85 75 18

Direkte e-mail:
maom@aarhus.dk

I forbindelse med det tværmagistratslige arbejde har MBU Kommunikation undersøgt aktiviteter i og omkring MBU. Vi har drøftet problemstillingerne med unge, forældre, medarbejdere og ledere på området – blandt andet:

Sag: EMN-2023-005637
Sagsbehandler:
Martin Østergaard Mortensen

- To forskellige klubber i UngiAarhus
- Ungenetværket i Borgerservice
- Børns Vilkår's workshop børn og unges digitale liv
- Center for Digital Pædagogik
- Digitalisering, PUF, PPR og Sundhed
- Frivilligteam i MBU Kommunikation
- Borgerservice

Drøftelserne har givet et indblik i de unges digitale ressourcer og deres relation til det offentlige. MBU Kommunikation har ikke mulighed for at foretage en systematisk indsamling af yderligere data om de unges udfordringer i forhold til den digitale kommunikation med kommunen, men vi kan vælge at arbejde videre med de data, vi har fra allerede afholdte drøftelser og de data, vi får gennem det løbende samarbejde med øvrige afdelinger i MBU og interessenter udenfor MBU.

Den foreslåede løsning er dog, at MBU Kommunikation afsøger muligheden for et samarbejde med DISCUS, der er en socialøkonomisk konsulentvirksomhed. DISCUS har af egen drift henvendt sig med et projekt,

som blandt andet drejer sig om indsamling af data via interviews og workshops med de unge om problemstillingen.

21. juni 2023
Side 2 af 4

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden godkender, at:

- MBU Kommunikation afsøger muligheden for at indgå i et samarbejde med DISCUS omkring unges inklusion i det digitale samfund.

Forslaget har være drøftet i MBUs Chefteam, som anbefaler en godkendelse.

Fordelen ved dette, er, at MBU får mulighed for at inddrage de unge yderligere i arbejdet med digital inklusion, vi får mere pålidelige data og mulighed for hurtigere anvendelse af projektets leverancer.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

DISCUS har af egen drift kontaktet MBU Kommunikation med et tilbud om at indgå i et partnerskab i forhold til et projekt som DISCUS forsøger at etablere (Bilag 1). Projektet indebærer en dybdegående kvalitativ undersøgelse af unges brug af offentlige digitale løsninger, og udarbejdelse af løsningsforslag til eventuelle udfordringer, som undersøgelsen måtte vise.

DISCUS er en socialøkonomisk konsulentvirksomhed, der med udvikling, analyse, evaluering og implementering af initiativer og projekter arbejder for at fremme samfundsgavnlig formål. DISCUS forventer at indsende fondsansøgning medio 2023 med projektstart ultimo 2023. Længden på projektet estimeres til ca. et år. Dette passer ind i tidsplanen for det tværmagistratslige arbejde med digital inklusion.

MBUs udbytte af projektet, vil være ny viden og indsigt omkring digital inklusion af unge, samt konkrete handleplaner og løsningsforslag på kort og lang sigt. Dette kan give MBU de data vi har behov for og dermed indgå i MBUs del af det tværmagistratslige arbejde med digital inklusion for de unge. Det skal aftales, hvad MBU mere konkret skal bidrage med i samarbejdet med DISCUS, men det kan være hjælp med kortlægning af området og rekruttering af informanter til undersøgelsen samt til formidling og eventuel implementering af de udviklede leverancer. MBUs konkrete bidrag aftales i forbindelse med udarbejdelse af den endelige projektplan. MBU Kommunikation vil under alle omstændigheder *ikke* forpligte MBU på at implementere de af projektet udviklede leverancer. I stedet vil vi arbejde på at få en aftale, hvor MBU selv kan vælge at implementere de af projektet udviklede leverancer, hvis vi skønner det relevant.

Baggrund

Drøftelserne med unge, forældre, medarbejdere og ledere viser, at MBU allerede arbejder med mange indsatser vedrørende børn og unges digitale liv – det man også kan kalde digital dannelse.

21. juni 2023

Side 3 af 4

Fokus i MBU er i høj grad på de unges digitale adfærd og sunde online fællesskaber. Det er helt naturligt, og i tråd med den nye børne og ungepolitik samt Opgaveudvalget for mindre psykisk sårbarheds anbefalinger. I dette perspektiv på digital dannelse, handler det om, hvordan og hvornår medier kan bruges hensigtsmæssigt, hvordan de virker, og hvordan de unge kan undgå de risici, der er forbundet med især sociale medier.

Digital dannelse kan dog også handle om digital inklusion i det store fællesskab, i det danske samfund, hvor de unge skal dannes til tryk og sikker digital kommunikation med det offentlige. MBU arbejder ikke i samme grad med dette perspektiv, selvom vi tidligere, i forskellige sammenhænge og konstellationer, har arbejdet med unge og digital inklusion. Disse tidligere indsatser har dog haft midlertidig karakter og ofte et kort perspektiv.

Indtrykket fra drøftelserne med især de unge i Ungenetværket og de to klubber i UngiAarhus, er, at der er potentiale for at vi kan lykkes bedre med digital inklusion af de unge. Dette indtryk støttes af, at Ungebyrådet tidligere har efterspurgt et kommunalt undervisningstilbud til brug i udskolingens undervisning. Tilbuddet skulle klæde den enkelte unge på til at begå sig i sit voksenliv – i arbejdsliv, privatøkonomi og kontakt med det offentlige.

En øget og permanent indsats for digital inklusion af unge, vil, ligesom med indsatserne omkring digital adfærd, skabe værdi for borgerne ved at øge de unges trivsel og bidrage til at de føler sig trygge i deres første møder med det offentlige.

Uanset, om Rådmanden vælger at godkende, vil det være relevant at inddrage tidligere erfaringer i det videre arbejde med digital inklusion. Det tværmagistratslige projekt har bedt MBU og de øvrige magistratsafdelinger om at undersøge grundlaget for prøvehandlinger i efteråret 2023. MBU Kommunikation arbejder foreløbigt med en plan om at undersøge grundlaget for at:

- Iværksætte en mindre kampagne med print-selv plakater til ophæng i skoler og klubber, handout til virksomheder med unge ansatte, opslag på sociale medier og i Aula målrettet de unge og forældrene.
- Oprette hjemmeside med samling af information til de unge.
- Forbedre strukturen for informationen til skoler, klubber og dagtilbud om arbejdet med digital dannelse, så de nye indsatser for digital inklusion kobles med eksisterende indsatser for digital adfærd.

- Afprøve Borgerservices "to go"-koncept i udvalgte klubber, hvis MKB og klubberne vil være med.

21. juni 2023
Side 4 af 4

Denne plan bygger på de data, vi har nu, men området udvikler sig løbende, for eksempel senest med implementeringen af MitID, og derfor bedes Rådmanden godkende yderligere inddragelse af de unge. Data herfra vil sikre, at vi står på et mere solidt grundlag, når vi skal finde mere permanente løsninger på de unges udfordringer.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Det forventes at de økonomiske konsekvenser vil være, at MBU Kommunikation får indhentet yderligere data om de unges anvendelse af digitale løsninger og deres relation til det offentlige for relativt få ressourcer.

Projektet, som DISCUS foreslår at samarbejde om, finansieres via fondsmidler. DISCUS står for projektledelse, herunder dialog med relevante fonde og udformning af den endelige ansøgning. MBU skal derfor ikke svare fondsmoms eller på anden måde bidrage til finansieringen af projektet.

Det forventes at MBU skal bidrage med medarbejderressourcer, som i første omgang vil komme fra MBU Kommunikation. Der kan over tid blive behov for at omprioritere interne ressourcer i MBU Kommunikation til et mere permanent fokus på digital inklusion, og samtidigt kan en eventuel realisering af projektets leverancer medføre et behov for at tage stilling til omprioritering af ressourcer i MBU.

5. Videre proces og kommunikation

MBU Kommunikation vil i samarbejde med de øvrige magistratsafdelinger undersøge grundlaget for prøvehandlinger i efteråret 2023, ud fra de data vi har. Kommunikation herom vil gå direkte til de lokale tilbud via Ugepakken og til forældre og de unge via relevante platforme. MBU Kommunikation vil derudover arbejde videre med digital inklusion med afsæt i Chefteamets drøftelse og senere Direktørgruppens beslutning.

Hvis Rådmanden godkender en afsøgning af mulighederne for et samarbejde om indsamling af data og forslag til løsninger, vil MBU Kommunikation kontakte DISCUS med henblik på indgåelse af en aftale. Den videre kommunikation vil afhænge af, om vi indgår en aftale om samarbejde og af, om DISCUS har succes med at søge fondsmidler til finansiering af projektet. Lykkes det, skal der udarbejdes en kommunikationsplan.

Projektskitse: Digital tryghed for unge - alle skal kunne være med!

Udfordring

Omkring 17-20 % af den danske befolkning føler sig koblet af de mange digitale systemer, som skal benyttes kommunalt, i sundhedssektoren, i banken osv.¹ Pt. er 7,5 % fritaget ifølge Digitaliseringsstyrelsen og KL². På den ene side øges digitaliseringen af det danske samfund – på den anden side fritages en stor del af befolkningen fra den digitalisering, som er en stadig vigtigere del af det, at være samfundsborger. Vi ser det som et demokratisk og strukturelt problem, at en stor del af befolkningen føler sig ekskluderede fra det digitale fællesskab. Det er desværre ikke en udfordring, der kan isoleres til den ældre del af befolkningen. Mange unge, som skal begå sig i et stadig mere digitaliseret samfund, føler sig ekskluderede.

Målgruppe

Den primære *målgruppe* for dette projekt er derfor de unge, der paradoksalt nok ofte kaldes de 'digitalt indfødte'. Unge hvis hverdagsliv i forvejen kan være belastet af andre alvorlige udfordringer, bl.a. fordi 45.000 unge under 25 år hverken er i uddannelse eller job³. De unge er ganske vist vant til digitale spil ("gaming") og sociale medier, men møder samtidig krav fra undervisningsinstitutioner, arbejdsmarkedet, sundhedsvæsen, banken m.fl. om at begå sig digitalt i offentlige systemer. De kan ofte være udfordrede ift. selvbetjening og omgang med digital post grundet deres manglende teknologiforståelse, deres mangelfulde digitale devices og ikke mindst deres generelle utryghed i omgangen med offentlige myndigheder, pengeinstitutter m.v. Det vil have meget store negative konsekvenser for såvel de enkelte unge som for samfundet, hvis de ikke bliver digitalt dannede og inkluderet på lige fod med andre, så de bliver i stand til at tegne fremtiden i et digitalt DK.

Projektets *sekundære målgruppe* er beslutningstagere, offentlige institutioner og virksomheder m.v., som arbejder med udvikling og implementering af digitale løsninger, samt fagpersoner, der underviser unge i digital dannelse, så de unge opnår både en konstruktiv og kritisk forståelse af den digitale verdens muligheder og konsekvenser.

Projektidé og -formål

Vores idé er - gennem kvalitative interviews og inddragende design workshops - at kortlægge de unges udfordringer, og samtidigt give konkrete ideer til, hvordan vi fremover kan udvikle digitale løsninger, som inddrager og matcher de unges behov.

Baseret på interviewundersøgelse og workshops vil vi levere

1. En kvalitativ analyse af de unges digitale udfordringer med konkrete eksempler på vanskeligheder og faldgruber
2. En handlingsplan med anbefalinger til støttefunktioner, der *på kort sigt* kan implementeres mhp. at understøtte de unges brug af eksisterende digitale løsninger.
3. Et katalog over kendte faldgruber i interaktionen med unge samt anbefalinger til, hvordan faldgruberne kan undgås *i design af fremtidens* digitale løsninger, der tager højde for variationer i ungesegementet.

Analysen, handlingsplanen og designkataloget skal udbredes til myndigheder og virksomheder, der arbejder med udvikling og implementering af IT-løsninger. Endvidere er resultaterne brugbare for fagpersoner, f.eks. lærere og vejledere, der arbejder med den digitale dannelse af unge. Dermed kan projektet bidrage til at udvikle unges muligheder for i højere grad at blive selvhjulpne ift. digital selvbetjening og dialog med det offentlige.

Metode

Vi ønsker at lave en 360-graders dyberegående kvalitativ undersøgelse med fokus på unges (15-25 år) udfordringer med at anvende de digitale teknologier i dialogen med det offentlige (beskæftigelsessystem, uddannelsessystem, hospitalssystem m.v.) og det private (banker, forsikringselskaber m.v.). Undersøgelsen vil både omfatte repræsentanter for de udsatte grupper af unge, de støttefunktioner, som de unge benytter sig af (fx venner, familie, borgerservice, bankrådgivere o.l.) samt de unge, der er fritaget for at bruge digitale selvbetjeningsordninger.

¹ Jf. Justitias' rapport fra 2022: *Retssikkerhed for digitalt udsatte borgere*

² Jf. Digitaliseringsstyrelsens og KL's rapport, april 2021: *Digital inklusion i det digitaliserede samfund*

³ Jf. KLS ungeudspil: Alle unge skal lykkes. Maj 2022

I tæt dialog med udvalgte respondenter fra interviewundersøgelsen og IT-fagspecialister vil vi på baggrund af workshops og feltstudier udvikle specifikke støttefunktioner for de identificerede delmålgrupper af unge, som kan implementeres på kort sigt mhp. at bedre de unges digitale inklusion. På baggrund af de høstede erfaringer fra projektet og indspil fra de digitale eksperter om brugerinddragelse i design af digitale løsninger, vil vi desuden udvikle en drejebog for, hvordan man på længere sigt kan inddrage ungesegmentet i udvikling af digitale løsninger.

Partnere i projektet

- Erfarne chefkonsulenter fra DISCUS varetager projektledelse, gennemfører interviews og workshops og laver alle analyser.
- Erfarne IT-udviklere fra Alexandra Institutet samt forskere fra Institut for Datalogi, AU vil blive inddraget ifm. udformning af interviewguide, afholdelse af workshops, udvikling af leverancer.
- Institutioner med kontakt til unge-målgruppen, i form af 2-3 kommuner, som bidrager til kortlægning af området (primært via vores interviews med nøglepersoner) og rekruttering af informanter til undersøgelsen samt til formidling og implementering af de udviklede leverancer. Fra kommunerne vil indgå deltagere med kendskab til unges omgang med digital post og selvbetjening, fx relevante forvaltninger (jobcenter, Børn og Unge, Borgerservice), civilsamfundsorganisationer, banker samt større virksomheder, som beskæftiger unge. Den enkelte kommunes konkrete bidrag aftales ifm. udarbejdelse af den endelige projektplan.

De medvirkende kommuners udbytte vil være opdateret og nuanceret viden og indsigt omkring projektets tema, set i lokalt perspektiv, samt konkrete handleplaner ift. løsninger på kort og lang sigt.

Der nedsættes et advisory-board samt en styregruppe ift. den daglige ledelse af projektet.

Finansiering og tidsramme

Fondsmidler samt medfinansiering fra de involverede parter til gennemførelse af interviewundersøgelse og workshops samt udvikling af handleplaner på kort og på lang sigt. DISCUS står for projektledelse, herunder dialog med relevante fonde og udformning af den endelige ansøgning. Der forventes indsendt fondsansøgning medio 2023 med projektstart ultimo 2023. Længden på projektet estimeres til ca. et år.

Projektets overordnede faser

Projektdeel	Formål	Udførelse	Resultater
1. Forundersøgelse	Kortlægning af problemfelter og grupper af digitalt udsatte unge samt relevante samarbejdspartnere	Desktopstudier – eksisterende viden vedr. digitalt udsatte samt opsøgende research blandt potentielle samarbejdspartnere	<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægning af problemfeltets udstrækning • Identifikation af informanter
2. Kvalitativ undersøgelse	Interviewundersøgelse blandt digitalt udsatte unge samt feltstudier af brugssituationer	Fokusgruppeinterviews med unge og deres primære støttepersoner Workshops med udvalgte delmålgrupper	<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægning af informanternes konkrete udfordringer med specifikke systemer • Beskrivelser af de unges udfordringer
3. Design og workshops og udvikling og anbefalinger til løsningsforslag	Specifikke støttefunktioner for udsatte unge på kort sigt Oplæg til Best Practice ift. brugerinddragelse	Workshops med udvalgte respondenter Workshops med IT-udviklere	<ul style="list-style-type: none"> • Handleplan for etablering af støttefunktioner og workarounds ift. eksisterende digitale løsninger • Katalog over personas og design ideer til håndtering af faldgruber i brugergrænseflader.

Kort om DISCUS

Vi er en socialøkonomisk konsulentvirksomhed, der med innovation, udvikling, analyse, evaluering og implementering af initiativer og projekter arbejder for at fremme samfundsgavnligt formål. Vi har igennem 25 år oparbejdet en meget omfattende viden fra udviklings-, implementering-, analyse- og evalueringssopgaver for bl.a. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) og kommuner. Vi er i dag initiativtager og samarbejdspartner i fondsfinansierede initiativer, som bidrager til at finde løsninger på forskellige samfundsproblemer. Se eksempler på de initiativer og partnerskaber vi aktuelt indgår i på www.discus.dk

Punkt 4: Ansøgning til Egmont Fonden om tidlig styrket indsats til småbørn, som udviser tegn på social tilbagesøgning (OKJ)

Tid: 10 min. Deltagere: May-Britt Kullberg/Lis Fenger



Beslutningsmemo

19.juni 2023

Side 1 af 5

Emne **Ansøgning til Egmont Fonden vedr. styrket indsats til småbørn som udviser tegn på social tilbagetrækning**
Til Rådmanden

Børn og Unge

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsordenen med henblik på at rådmanden orienteres om og godkender Sundheds ansøgning til Egmont Fonden om midler i forhold til at styrke den tidlige indsats til småbørn som udviser tegn på social tilbagetrækning.

Indsatsen vil primært være båret i sundhedsplejen og omhandle samarbejdet om de børn, som er særligt sårbare, og som dagtilbud og evt. PPR i forvejen har et særligt fokus på.

Forslaget skal ses i sammenhæng med implementeringen af Bredere Børnefællesskaber, hvor særligt samarbejdet i det lokale klyngesamarbejde er relevant for det opfølgende arbejde med børn med tilknytningsforstyrrelser. Det er ligeledes relevant i fm. udrulningen af Relationel velfærd i MSB, hvor samarbejdet kan være med til at understøtte den tidlige indsats og opmærksomheden på de overgange i børn og familiers liv, som vi ved er særligt vanskelige for børn med social tilbagetrækning.

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 51 57 51 37

Direkte e-mail:
lef@aarhus.dk

Sag: EMN-2023-001388
Sagsbehandler:
Lis Fenger

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Rådmanden bedes godkende, at der sendes indstilling til rådmanden med henblik på, at der sendes en ansøgning til Egmont Fonden med det formål at systematisere og styrke den tværfaglige indsats til de mest sårbare børn i alderen 0-2 år, særligt i overgangen fra hjem til dagtilbud.

Det indstilles, at:

- Rådmanden godkender, at ansøgningen sendes til Egmont Fonden

3. Indsatsen

Formålet med projektet er at styrke den tidlige indsats til de børn, der udviser tegn på sociale og psykiske vanskeligheder, gennem et styrket tværfagligt samarbejde om og med familierne omkring de yngste børn. Dette indebærer bl.a., at sparring og vejledning ved sundhedsplejen og overgangen fra hjem til dagtilbud styrkes i det allerede etablerede samarbejde ift. de mest sårbare børn, samt at familierne oplever en mere sammenhængende og koordineret tværfaglig indsats i overgangen til dagtilbud.



19.juni 2023
Side 2 af 5

Fokus er på barnets første 1000 dage, hvor familierne skal opleve en bedre sammenhæng i overgangen til dagtilbud og en styrket mulighed for at få hjælp, sparring og vejledning, herunder mulighed for at sundhedsplejersken observerer barnet for social tilbagetrækning ved hjælp af ADBB-metoden.

Alarm Distress Baby Scale (ADBB) er en internationalt valideret og standardiseret observationsmetode af børn i alderen 0-2 år. ADBB anvendes til tidligt at opspore forstyrrelser i det lille barns sociale kontakt. Disse kan skyldes genetiske, somatiske samt omsorgs- og miljømæssige faktorer.

Sundhedsplejen i Aarhus Kommune har i perioden 2017-2019 afprøvet ADBB til opsporing af og vejledning i social tilbagetrækning hos spædbørn i dele af kommunen, og fra 2021 er metoden taget i brug i hele sundhedsplejen. Alle sundhedsplejersker i Aarhus Kommune er eller bliver certificeret i brugen af ADBB-metoden, ligesom enkelte PPR-psykologer deltog i det første ADBB-uddannelsesforløb. ADBB-screening benyttes i dag ved sundhedsplejens besøg, når barnet er hhv. 2 og 9 måneder, hvor barnets evne til at indgå i socialt samspil med en fremmed vurderes og til vejledning af familierne efterfølgende.

Der lægges ikke op til at igangsætte nye indsatser, men derimod at styrke de allerede eksisterende indsatser og samarbejdsfora vedr. sårbare børn og deres familier. Dvs. trivselsmøder, overgangsmøder, netværksmøder mv., herunder samarbejdet mellem dagtilbud, PPR, sundhedspleje m.fl. Hensigten er, at dagtilbud og forældre oplever at få bedre og mere koordineret tværfaglig hjælp og sparring vedr. børn med psykiske og sociale vanskeligheder.

Projektet understøtter intentionen i arbejdet med Brede Børnefællesskaber og Relationel Velfærd ved at have fokus på at skabe bedre sammenhæng i overgangene og ved at styrke den tværfaglige indsats og den relationelle velfærd i forhold til sårbare børn og familier både i hjemmet og i de pædagogiske læringsmiljøer.

Målgruppen er børn i alderen 0-2 år, der udviser tegn på mistrivsel eller som i sundhedsplejens hjemmebesøg har vist tegn på social tilbagetrækning i ADBB-screeningen. Der er således tale om børn med sociale eller psykiske vanskeligheder, der risikerer at følge med dem ind i deres opvækst. Det vurderes at dreje sig om 150 - 200 børn årligt ved fuld implementering. Målet er, at familierne, dagtilbuddene og andre fagpersoner oplever en styrket tværfaglig sparring, vejledning, og støtte til det enkelte barn – både



ift. de pædagogiske fællesskaber i dagtilbuddet og i hjemmet. Dette forventes at resultere i bedre trivsel og udvikling for barnet, fordi der gives den rette, tidlige og tilstrækkelige indsats i de første leveår.

19.juni 2023
Side 3 af 5

Proces: Projektet forventes at løbe i samlet 3,5 år, hvorefter der skal tages stilling til evt. videreførelse uden fondsmidler.

I udviklingsfasen afdækkes, hvilke indsatser der hidtil er tilbudt til familier, hvor barnet har udvist tegn på social tilbagetrækning samt hvordan familien og fagpersoner har oplevet værdien af disse indsatser. Resultaterne vil blive brugt som input til, hvordan vi kan styrke og systematisere indsatserne til de mest sårbare børn, herunder det tværfaglige samarbejde om og med familierne i overgangen fra hjem til dagtilbud.

Med udgangspunkt i resultaterne fra afdæknings- og udviklingsfasen igangsættes initiativer til at styrke den tidlige indsats til de mest sårbare børn og deres familier. Der lægges i ansøgningen op til, at pilotafprøvningen sker i et antal lokaldistrikter / klynger afhængigt af den nye organisering og planlægges at vare i et år. De endelige initiativer vil blive klarlagt i udviklingsfasen i tæt sparring mellem Sundhedsplejen, PPR og et dagtilbud fra pilot-området, som kobles tættere på projektet. I slutningen af pilotfasen gennemføres en erfaringsopsamling mhp. at justere indsatserne inden afprøvning i alle fem distrikter. Det præciseres her, at det enkelte dagtilbud først vil mærke til initiativet i det øjeblik, der starter et barn, som har udvist tegn på social tilbagetrækning inden eller ifm. overgangen fra hjem til dagtilbud, og at der i de fleste tilfælde uafhængigt af projektet i forvejen vil være et samarbejde.

I det sidste halve år af afprøvningsfasen, vil der blive gennemført en evaluering af projektet. Fra MBU's side peges på en intern evaluering. Men såfremt Egmont Fonden foretrækker en ekstern evaluering, vil der blive indhentet tilbud fra to-tre eksterne evaluatore inden for den økonomiske ramme beskrevet i budgettet. En ekstern evaluering vurderes at koste ca. 400.000 kr. mere end en intern evaluering.

Organisering: Projektet forankres i Sundhed.

Der etableres en styregruppe bestående af repræsentanter fra dagtilbud (f.eks. BU-chef og dagtilbudsleder), Sundhedsplejen, PPR, MSB/RV.

Herudover nedsættes en følgegruppe med deltagelse fra andre samarbejdspartnere bl.a. BU-psykiatrien, børneterapien, relevante civilsamfundsaktører.



Følgegruppe og CIF¹

19.juni 2023
Side 4 af 5

Ressourcer til projektet ligger primært i Sundhedsplejen/Sundhed. Da målgruppen for indsatsen er sårbare børn, som der i forvejen er fokus på, vil indsatsen til det enkelte barn ikke i sig selv kræve ekstra ressourcer fra dagtilbud eller PPR.

For at sikre PPR's og dagtilbuddenes perspektiver i udviklingen af indsatsen og sammenhængen til Bredere Børnefællesskaber, lægges der i ansøgningen op til at koble en medarbejder fra PPR samt et dagtilbud tættere ind i processen. Der ansøges derfor om frikøb af timer til en PPR-medarbejder svarende til gennemsnitligt én dag om ugen i hele projektperioden til løbende sparring og deltagelse i møder/workshops.

Herudover ansøges om frikøb af timer til en pædagog/pædagogisk leder fra det dagtilbud, som kobles tættere på udviklingsprocessen. Dette skal dække dagtilbuddets deltagelse i workshops og møder svarende til gennemsnitligt 1 dag pr. måned i hele perioden.

Udbredelsespotentiale: Center for tidlig indsats og familieforskning v. Københavns Universitet (CIF) står for implementering og validering af ADBB-metoden i dansk kontekst.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Egmontfonden ansøges om fuld finansiering til udvikling, pilotafprøvning, afprøvning og evaluering. I alt ca. 4 mio. kr. svarende til 1,14 mio. kr. årligt ekskl. evt. udgifter til ekstern evaluering (ca. 400.000 kr.).

MBU skal selv finansiere fondsmoms på 17,5 %, svarende til 698.000 kr. i alt eller ca. 199.000 kr. årligt i projektperioden. Fondsmomsen foreslås finansieret af kompetenceudviklingsmidler og overskud i Sundhedsplejen.

Medfinansieringen, som er beskrevet i ansøgningen, består af personaletid til eks. overgangsmøder, trivselsmøder, forældrevejledning mv. – tid som i forvejen bruges af dagtilbud og andre fagpersoner til indsatser til børnene i målgruppen. Efter endt projektperiode skal der tages stilling til, hvorvidt indsatsen skal videreføres. Der vil ifm. evalueringen af projektet blive udarbejdet forslag til model for dette.

5. Videre proces og kommunikation

¹ Center for tidlig indsats og familieforskning v. Københavns Universitet: står for implementering af ADBB-metoden i dansk kontekst.



19.juni 2023
Side 5 af 5

Hvis det besluttes at sende en ansøgning til Egmont Fonden, vil den videre proces afhænge af, hvorvidt vi får tildelt midler fra Egmont Fonden. Hvis midlerne tildeles, forventes projektet at blive sat i gang ultimo 2023. Hvis der ikke tildeles (tilstrækkelige) midler, vil projektet blive henlagt eller nedskaleret.

Bilag

- Ansøgning til Egmont Fonden

Skabelon til en ansøgning

Vi modtager kun ansøgninger, som vi har bedt om på baggrund af en forespørgsel.

Hvis vi på baggrund af din forespørgsel vurderer, at initiativet ligger inden for vores strategiske prioriteringer, vil du blive opfordret til at sende os en ansøgning. Herunder kan du læse mere om, hvad en ansøgning skal indeholde.

Din ansøgning bør være kort og præcis - max 10 sider:

1. Titel

Styrket tidlig indsats til småbørn som udviser tegn på social tilbagetrækning

2. Resume

I dag er der en betydelig ulighed i børns livschancer fra de er helt små. De første 1000 dage i et barns liv har en helt central betydning for dets udvikling, såvel af hjernen som personligheden. Tidlig social tilbagetrækning, der kan skyldes både genetiske, somatiske og miljømæssige faktorer, er en risikofaktor for udvikling af en række senere vanskeligheder, herunder tilknytnings- og adfærdsforstyrrelser, og kan være et tidligt tegn på udvikling af Autisme spektrum forstyrrelser (ASF). Der er brug for handling så tidligt som muligt i barnets liv. Samtidig er der brug for at styrke sammenhængen mellem hjem og dagtilbud, når barnet starter i institution – og her spiller sundhedsplejersken en vigtig rolle.

Med denne ansøgning ønsker vi at styrke den tidlige indsats til de børn, der udviser tegn på sociale og psykiske vanskeligheder, igennem et styrket tværfagligt samarbejde med og om familierne. Fokus vil være på barnets første 1000 dage, herunder overgangen fra hjem til dagtilbud. Der vil være en særlig opmærksomhed på samarbejdet med forældrene, herunder at familierne skal opleve en bedre sammenhæng i overgangen og en styrket mulighed for at få koordineret og tværfaglig hjælp, sparring og vejledning.

Initiativet ligger i forlængelse af, at sundhedsplejen i Aarhus Kommune i perioden 2017-2021 har afprøvet og implementeret screeningmetoden ADBB til opsporing af social tilbagetrækning hos spæd- og småbørn. Dette har givet et fagligt løft og styrket et fælles sprog om social tilbagetrækning og potentielle senere tilknytningsvanskeligheder til gavn for børnene og familierne. Der ses et stort potentiale i, at sundhedsplejens kompetencer og ADBB-metoden kan komme flere småbørn til gavn gennem et tættere samarbejde med bl.a. dagtilbud.

Sundhedsplejens samarbejde med Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse (MSB) er ligeledes en vigtig faktor i forhold til at styrke den tidlige, tværfaglige indsats og den "relationelle velfærd" i forhold til sårbare børn og familier både i hjemmet og i de pædagogiske læringsmiljøer.

Forslaget skal ses i sammenhæng med Aarhus Kommunes implementering af *Bredere Børnefællesskaber*, hvor særligt dannelsen af et lokalt klyngesamarbejde er relevant i det tværfaglige samarbejde i forhold til børn med tilknytningsforstyrrelser eller andre udfordringer den sociale udvikling.

Vi ønsker at udforme initiativet som en udviklings- og afprøvningsproces, der strækker sig over 3,5 år. Initiativet indebærer etablering af et team af sundhedsplejersker, som kan vejlede og samarbejde med både familie og medarbejdere i barnets dagtilbud, samt andre relevante fagpersoner, herunder PPR. Erfaringerne fra projektet vil løbende blive delt i det nationale netværk for ADBB-supervisorer fra de 80 kommuner, der allerede bruger ADBB som tidlig opsporingsværktøj, og som i kraft af deres funktion har en rolle i at styrke lokal kapacitetsopbygning.

3. Baggrund

Tilknytning og relationsdannelse skaber grundlaget for den følelsesmæssige udvikling, trivsel og læring senere i livet. Der er behov for at styrke dette grundlag for, at de mest sårbare børn, allerede fra de er helt

små, får de bedst mulige forudsætninger for at udvikle deres personlige og sociale kompetencer. Det kræver en større sammenhæng i samarbejdet mellem forældre, sundhedsplejerske, dagtilbud og andre fagprofessionelle om de børn, der udviser tegn på social tilbagetrækning.

Vi ansøger Egmont Fonden om støtte til dette projekt, da initiativet blandt andet taler ind i fondens fokus på de første 1000 dage af børnenes liv, og at børnene allerede fra fødsel trives og får gode forudsætninger for at udvikle sig. Desuden er der fokus på at skabe et initiativ, der på sigt kan forankres i hele Aarhus Kommune og potentielt udbredes til andre kommuner.

Et øget fokus på social tilbagetrækning hos spæd- og småbørn ligger i tråd med den nationale anbefaling i 10-årsplanen for psykiatri om tidlig opsporing af børn med psykisk mistrivsel. Hertil er det fundet, at spædbørn med problematisk følelsesmæssig kontakt til forældre er i øget risiko for at udvikle en psykisk lidelse, som kan have indvirkning på barnets udvikling, læring og videre liv. Ifølge de nationale anbefalinger er det væsentligt, at fagpersoner, som f.eks. pædagoger, har den nødvendige viden om tidlige tegn på psykisk mistrivsel og risikofaktorer herfor samt kompetencer til at handle relevant og rettidigt. Ligeledes er der et behov for at øge brugen af validerede opsporingsværktøjer til at understøtte en systematisk opsporing, så man tidligt får identificeret børn i særlig risiko for at udvikle psykiske lidelser¹.

ADBB i Sundhedsplejen

Alarm Distress Baby Scale (ADBB) er en systematisk og standardiseret observationsmetode til børn i alderen 0-2 år. ADBB anvendes til tidligt at opspore forstyrrelser i det lille barns sociale kontakt. Disse kan skyldes genetiske, somatiske og omsorgs- og miljømæssige faktorer. I ADBB-screeningen vurderes barnets evne til at indgå i socialt samspil med en fremmed.

Sundhedsplejen i Aarhus Kommune har i perioden 2017-2019 afprøvet ADBB til opsporing af social tilbagetrækning hos spædbørn i dele af kommunen, og fra 2021 er metoden taget i brug i hele sundhedsplejen. Alle sundhedsplejersker i Aarhus Kommune er eller bliver certificeret i brugen af ADBB-metoden, ligesom enkelte PPR-psykologer deltog i det første ADBB-uddannelsesforløb.

I den nuværende indsats foretager sundhedsplejersken en ADBB-observation under hjemmebesøg, når barnet er hhv. to og ni måneder. Samtidig vejleder hun forældrene i, hvordan de understøtter barnets sociale og følelsesmæssige udvikling. Hvis barnet scorer over cut-off på ADBB-skalaen, dvs. fem eller derover, kommer sundhedsplejersken igen efter 14 dage for at lave en ny observation, ligesom sundhedsplejersken giver specifik vejledning til forældrene i, hvad de skal fokusere på i kontakten med barnet indtil hun kommer igen til en opfølgende screening. Scorer barnet igen samlet fem eller derover, igangsættes yderligere indsatser efter behov.

Foruden den systematiske opsporing giver uddannelse i at anvende ADBB et fagligt og videnskabeligt baseret grundlag for at observere børns sociale adfærd samt et fælles sprog ift. at tale med forældre og samarbejdspartnere om det lille barns tidlige sociale og følelsesmæssige udvikling, tilknytning og relationsdannelse, og hvordan man i hverdagen bedst støtter barnets udvikling. I forbindelse med overgangen fra hjem til dagtilbud svækkes sundhedsplejens rolle i familierne imidlertid, og der er en risiko for, at vigtig viden om barnets psykiske og sociale vanskeligheder går tabt.

Det nationale perspektiv

ADBB er implementeret i 80 af de danske kommuner, og CIF har dannet et kompetencenetværk for ADBB-supervisorer, som drøfter og følger implementeringen af metoden samt den tidlige indsats. Ligesom i Aarhus Kommune oplever andre kommuner også, at der mangler systematik og et tættere tværfagligt samarbejde med og om de familier, hvor barnet udviser tegn på social tilbagetrækning. Bl.a. efterspørges

¹ Kilde: Fagligt oplæg til en 10-årsplan. Bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser. Sundhedsstyrelsen, 2022.

der mere viden om, hvilke indsatser der tilbydes, når barnets ADBB-score ligger i "gråzonen" – altså over 0 men under cut-off på 5 – og om hvad der virker, og hvordan og hvornår.

Ligeledes er der behov for at udbrede viden og fælles sprog om social tilbagetrækning. Dette gælder både ift. Sundhedsplejens samarbejdspartnere i PPR, socialforvaltning mv., men også i dagtilbuddene, hvor der ses et stort potentiale for opsporing og tidlig indsats i forhold til social tilbagetrækning og tegn på socioemotional mistrivsel. Overgangen fra hjem til dagtilbud er et vigtigt fokusområde – hvordan sikrer vi et sammenhængende forløb og et godt tværfagligt samarbejde mellem hjem, sundhedspleje og dagtilbud?

Der er således et stort potentiale for, at andre kommuner, som har implementeret ADBB i sundhedsplejen, vil få gavn af de erfaringer, som der gøres i Aarhus Kommune ifm. Initiativet. Derfor lægges der op til fælles vidensdeling, sparring og idégenerering i samarbejde med det tværkommunale netværk for ADBB-supervisorer både ved opstart af projektet og løbende ift. At dele viden og erfaringer. Herudover vil CIF følge projektet og bruge erfaringerne i deres videre arbejde med ADBB-implementeringen i Danmark.

4. Præsentation af ansøgeren

Primær ansøger er Børn og Unge i Aarhus Kommune. Dette er dog i tæt samarbejde med Center for Tidlig Indsats og Familieforskning, Institut for Psykologi, KU (CIF).

Der fødes årligt ca. 4.500 børn i Aarhus Kommune, og der er ca. 7.850 0-2-årige børn indskrevet i aarhusianske dagtilbud. Dagtilbuddene består af 51 vuggestuer, 38 børnehaver, 214 integrerede institutioner og 4 specialinstitutioner. 19 af dagtilbuddene har en dagplejeafdeling tilknyttet. Børn og Unge – herunder dagtilbud, skoler, PPR, sundhedspleje mv. – er opdelt i 5 distrikter (Nord, Øst, Vest, Sydvest og Syd). Der er stor demografisk diversitet både inden for de enkelte distrikter og på tværs. Sundhedsplejen og PPR, som er vigtige samarbejdspartnere for dagtilbuddene ift. De mest sårbare børn, er organiseret som selvstændige afdelinger, men er delt ind i enheder, der følger Børn og Unges fem distrikter.

Som ansøger har vi et godt kendskab til arbejdet med ADBB. Alle sundhedsplejersker er certificeret i brugen af ADBB-metoden og har erfaring med at bruge metoden som scoringsværktøj, og som oplæg til vejledning af forældre. Tre sundhedsplejersker fungerer som interne ADBB-supervisorer, og deltager i det landsdækkende kompetencenetværk for ADBB-supervisorer organiseret under CIF. PPR deltog med tre deltagere i den første runde af ADBB-uddannelsen, men bruger i dag ikke metoden i den daglige praksis. Sundhedsplejerskerne og PPR er vant til at samarbejde med dagtilbuddene om de sårbare familier, og der er et ønske om, at dette samarbejde bliver tættere.

Endvidere øger det kvalifikationerne for gennemførelse af initiativet, at både den udførende del – sundhedsplejen – samt fællesfunktionen med konsulenter og administration er inkluderet i samme afdeling. Konsulenter kan agere bindeled mellem den udførende del og det politiske niveau, samt stå for projektledelse, evaluering og det understøttende arbejde ifm. initiativet. Derudover har flere dagtilbud allerede givet udtryk for, at de er positive overfor initiativet.

Om sundhedsplejen og samarbejdet mellem sundhedsplejen og dagtilbud

Sundhedsplejen er et frivilligt tilbud til alle familier med børn mellem 0-18 år. Der tilbydes både en universel indsats til alle familier, og en mere målrettet indsats til familier og børn med særlige behov, evt. i samarbejde med andre aktører som f.eks. PPR, familieafdelingen i Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse, børne- og ungepsykiatrien m.fl. Sundhedsplejens generelle tilbud er sundhedsfremmende og forebyggende og bygger på at løfte børnenes og familiernes sundhed og trivsel. Sundhedsplejens tilbud har et stort fokus på de 0-1-årige og deres familier. I barnets første leveår er sundhedsplejersken ofte den eneste fagperson, som ser barnet og familien, og hun har derfor en vigtig opgave ift. at støtte familien men også ift. at opspore sundheds- eller trivselsmæssige udfordringer hos det lille barn. Sundhedsplejens indsats til småbørn ophører som udgangspunkt ved barnets start i dagtilbud.

I Aarhus Kommune er der udviklet retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og sundhedspleje. Heri er der lagt op til, at der med samtykke fra forældrene, kan afholdes et overgangsmøde, hvor sundhedsplejen har mulighed for at dele eventuelle udfordringer hos barn og/eller forældre. Til disse møder deltager forældre, sundhedsplejerske, den pædagogiske leder samt barnets kontaktpædagog/dagplejer.

Derudover er der mulighed for at etablere et tværfagligt trivselsmøde med fokus på barnets trivsel og sundhed efter opstart i dagtilbuddet. Her deltager forældre, pædagogisk personale, dagtilbudsledelse, PPR samt andre relevante fagpersoner som f.eks. sundhedsplejersken.

Det nyetablerede lokale klyngesamarbejde betyder, at fagpersoner som sundhedsplejersker, pædagoger, socialrådgivere og PPR vil komme tættere på hinanden i arbejdet med de mest sårbare og udsatte børn og unge, hvilket giver mulighed for et styrket tværfagligt samarbejde. Initiativet styrker intentionen om, at flere børn kan indgå og trives i de brede børnefællesskaber ved at have fokus på at skabe bedre sammenhæng i overgange i børns liv og ved at styrke den tværfaglige indsats til sårbare børn og familier - både i de pædagogiske læringsmiljøer og i hjemmet. At styrke muligheden for at flere børn kan være en del af de brede børnefællesskaber er et centralt fokusområde i Aarhus Kommune, og noget som dagtilbuddene, i tæt samarbejde med PPR, skal arbejde med i de kommende år.

Vi har ikke tidligere ansøgt om eller modtaget bevillinger fra Egmont Fonden til indsatser de første 1000 dage af børnenes liv, men Aarhus Kommune modtog i 2016 en bevilling til NEST – en indsats som i dag implementeres bredt i både dagtilbud og skoler, og som med Aarhus Kommunes budgetforlig for 2023 udbredes yderligere.

Samarbejde med Center for Tidlig Indsats og Familieforskning

Center for Tidlig Indsats og Familieforskning v. Københavns Universitet (herefter CIF), står for implementering (herunder træning og certificering) og validering af ADBB-metoden i dansk kontekst, og er allerede en tæt samarbejdspartner for Aarhus Kommune ifm. implementering og forankring af ADBB-metoden. CIF er meget interesseret i at få indsigt i kommunale erfaringer vedr. implementering af ADBB og tidlige indsatser, der iværksættes i familierne til de til børn, der udviser tegn på social tilbagetrækning. CIF er desuden optaget af at få indsigt i hvorledes anvendelsen af ADBB i sundhedsplejen kan støtte det tværfaglige arbejde mellem sundhedsplejen, PPR og dagtilbud. Bl.a. vil øget indsigt i de lokale kontekster, hvori ADBB anvendes, bidrage til en øget forståelse af hvilke barrierer og faktorer, der hhv. hindrer og driver en effektiv implementering af ADBB i dansk praksis. CIF vil derfor følge projektet mhp. at samle erfaringer til den videre kvalitetssikring af ADBB-implementeringen til gavn for alle kommuner. De står ligeledes til rådighed med input og sparring undervejs i projektet. Erfaringerne fra projektet vil løbende blive delt i det nationale netværk for ADBB-supervisorer fra de 80 kommuner, der allerede bruger ADBB som tidlig opsporingsværktøj, og som i kraft af deres funktion har en rolle i at styrke lokal kapacitetsopbygning.

5. Formål og succeskriterier

Det overordnede formål med projektet er at styrke den tidlige indsats for børn, der udviser tegn på social tilbagetrækning og/eller hvor der ses tilknytningsvanskeligheder mellem barn og forældre. Familierne skal opleve en mere sammenhængende og koordineret tværfaglig indsats og bedre mulighed for at få hjælp, sparring og vejledning, så barnet kan trives i dagtilbuddets fællesskab. Det skal ske igennem en forbedret systematik i opfølgning på ADBB, samt et styrket tværfagligt samarbejde med og om familierne.

Dette indebærer bl.a. bedre hjælp, sparring og vejledning til dagtilbuddene fra PPR og sundhedspleje ift. de mest sårbare børn. Fokus vil være på barnets første 1000 dage, herunder overgangen fra hjem til dagtilbud. Målet er, at børnene får den tilstrækkelige og tidlige hjælp, der skal til for at styrke barnets psykiske og sociale udvikling.

Delmål:

- En forbedret systematik i opfølgningen på ADBB om hvilke indsatser, der bliver tilbudt til hvem

- Et styrket tværfagligt samarbejde om barn og forældre mellem Sundhedsplejen, PPR, dagtilbud og andre relevante samarbejdspartnere, særligt i forbindelse med overgangen fra hjem til dagtilbud.

Mål:

- At flere børn i målgruppen får en tidlig og tilstrækkelig indsats
- At deres forældre oplever sammenhæng i den tidlige indsats og i samarbejdet med dagtilbud, sundhedspleje og andre fagpersoner.
- At børnene i målgruppen trives bedre i børnefællesskabet i dagtilbuddet.

To helt centrale politiske pejlemærke i Aarhus Kommune er, at flere børn og unge skal trives i de lokale fællesskaber samt at forældre, børn og unge skal opleve mere sammenhængende forløb på tværs af Aarhus Kommunes forskellige tilbud. Projektet hænger således tydeligt sammen med Børn og Unges politiske målsætninger, hvilket kan medvirke til politisk og strategisk forankring, når indsatsen skal videreføres efter projektperioden.

6. Målgruppe(r)

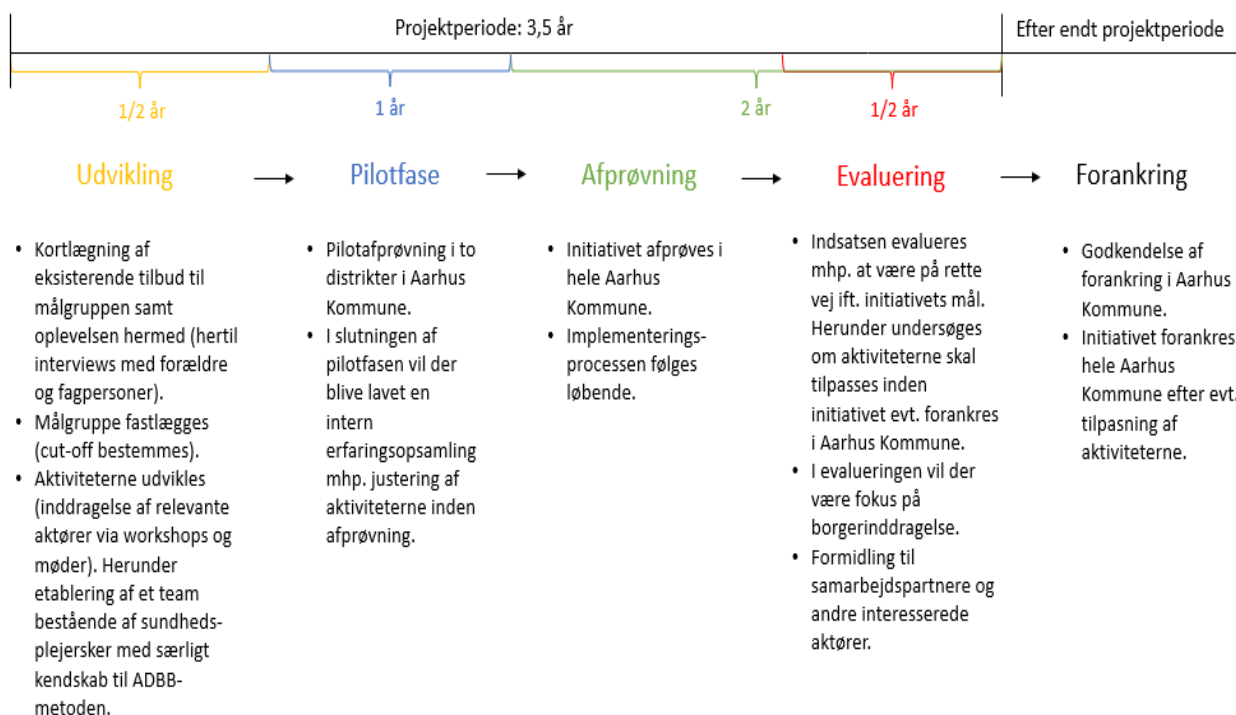
Målgruppen er børn, bosat i Aarhus Kommune, der i løbet af de første 1000 dage af deres liv udviser tegn på social tilbagetrækning ved sundhedsplejerskens ADBB-observationer eller efter opstart i dagtilbud.

Det er oplevelsen på tværs af kommuner, at mange børn, der scorer lavere end det internationalt validerede cut-off på 5, vil have gavn af en tidlig indsats, da de udviser en bekymrende adfærd ift. social udvikling. Derfor vil projektet inddrage de børn, der ligger i "gråzonen", dvs. score 3 eller 4 på ADBB-skalaen, hvilket bakkes op af CIF, da der er mindre viden om denne gruppe i dansk kontekst. Baseret på data indsamlet i Københavns Kommune undersøger CIF aktuelt relevansen af at sænke cut-off-værdien til brug i den danske kontekst. Det specifikke cut-off for en bekymrende adfærd vil blive fastlagt i udviklingsfasen, og antallet af børn i målgruppen vil afhænge af, hvor snittet lægges. Det forventes dog at omfatte et sted mellem 100 og 200 børn årligt ved fuld implementering.

Der er således tale om en specifik målgruppe af særligt sårbare børn, men samtidig er intensjonen også, at initiativet vil komme alle småbørn til gode i kraft af et generelt styrket tværfagligt samarbejde.

7. Hovedaktiviteter og arbejdsmetode

Initiativet skal bygge videre på den nuværende ADBB-opsporingsindsats ved at sikre en systematisk opfølgning ved tegn på social tilbagetrækning. Vi ønsker at udforme initiativet som en udviklings- og afprøvningsproces, der strækker sig over 3,5 år (se figur 1) for at kvalificere de aktiviteter, der igangsættes. Processen består af fire faser: Udvikling, pilotfase, afprøvning og evaluering. Den efterfølgende forankringsfase vil ligge efter projektperiodes afslutning.



Figur 1: Processen

Den første fase er udviklingsfasen, som strækker sig over et halvt år. I denne fase udvikles de aktiviteter, som skal sættes i gang i initiativet for at opnå de ønskede mål, ligesom den endelige forandringsteori og evalueringsdesign færdigudvikles. Fasen vil starte med en kortlægning af eksisterende tilbud til målgruppen: Hvilke indsats bliver der sat i gang i sundhedsplejen og evt. PPR og dagtilbud for de børn, der scorer bekymrende på ADBB-skalaen? Og hvilken effekt har disse indsats?

Afdækningen af de eksisterende tilbud og deres effekt sker bl.a. ved at undersøge hvilke indsats børn, der tidligere har vist tegn på social tilbagetrækning, har fået, samt hvordan det er gået dem sidenhen (i det omfang det er muligt at følge op på dette). Afdækningen vil bl.a. indeholde interviews med forældre for at afdække, hvad der virker i hvilke familier samt deres oplevelser med indsatsen. Derudover vil der indgå interviews med sundhedsplejersker og samarbejdspartnere mhp. at afdække styrker og svagheder ved de forskellige indsats. I denne fase vil cut-off for en bekymrende ADBB-score ligeledes blive fastlagt i samarbejde med CIF samt en erfaren ADBB-supervisor fra sundhedsplejen i Aarhus Kommune.

Tilsammen vil kortlægningen af eksisterende tilbud og erfaringer danne ramme for udarbejdelsen af de aktiviteter, som initiativet skal indeholde. Der vil være et særligt fokus på barnets overgang fra hjem til dagtilbud. Desuden vil der være fokus på, hvordan det sikres, at samarbejde og vejledning i dagtilbuddet kan skabe nye handlemuligheder i den pædagogiske praksis. Samarbejdet omkring det enkelte barn vil være i fokus frem for en generel kompetenceudvikling af det pædagogiske personale.

Workshops og møder kan danne ramme for indhentning af forskellige perspektiver og opmærksomhedspunkter fra relevante aktører i udviklingsarbejdet. Det ønskes, at repræsentanter fra Sundhedsplejen, PPR og dagtilbud kobles tæt til processen for at sikre deres perspektiver i udviklingen af indsats. Af andre aktører kan blandt andet familiebehandlingen, forældrene selv, ADBB-supervisor-netværket, andre kommuner og CIF.

I pilotfasen, som er den anden fase i projektet, vil der blive igangsat aktiviteter og udført et mindre pilotstudie i ét af Børn og Unges fem distrikter, (i et distrikt fødes der gennemsnitligt ca. 900 børn årligt).

Der vælges et distrikt med demografisk diversitet. Som anført vil de endelige aktiviteter blive fastlagt i udviklingsfasen, men overordnet set er tanken, at der etableres et team af sundhedsplejersker med særlige kompetencer inden for ADBB-metoden. Teamets endelige rolle vil blive fastlagt undervejs i udviklingsfasen, men det forventes, at teamet skal fungere som sparringspartnere for andre sundhedsplejersker og PPR samt sikre rådgivning og sparring til forældre og dagtilbuddene ift. børn med tidlige tegn på social tilbagetrækning. Sundhedsplejersken kan i den forbindelse tilbyde ADBB-screening efter opstart i dagtilbud. Ydermere skal aktiviteterne være medvirkende til at skabe et bedre tværfagligt samarbejde om barnet mellem Sundhedsplejen, PPR, dagtilbud, og andre samarbejdspartnere som f.eks. socialforvaltningen, børneterapien og børnepsykiatrien.

Formålet med pilotfasen er at afprøve de aktiviteter, som er blevet til i udviklingsfasen inden disse afprøves i hele Aarhus Kommune. Pilotafprøvningen vil strække sig over ét år for at sikre, at eventuelle implementeringsfejl opdages og rettes inden afprøvning i hele Aarhus. I slutningen af pilotfasen vil der blive lavet en intern erfaringsopsamling med henblik evt. justeringer i aktiviteterne inden initiativet implementeres i større skala. I erfaringsopsamlingen vil både forældre og fagprofessionelle blive hørt.

Den tredje fase er afprøvningsfasen, hvor initiativet vil blive implementeret i resten af Aarhus Kommune. Afprøvningsfasen vil strække sig over to år, så der sikres en vis forankring inden evalueringen. Implementeringen vil løbende blive fulgt mhp. at sikre øge bæredygtigheden og mindske risikoen for implementeringsfejl, der kan føre til manglende eller reduceret værdi.

Den sidste fase er evalueringsfasen. Denne vil foregå sideløbende med det sidste halve år af afprøvningsfasen, så der ikke bliver et slip i de ydelser familierne tilbydes inden initiativet evt. videreføres i Aarhus Kommune. Med evalueringen undersøges virkningen af de igangsatte aktiviteter med det formål at få viden om, hvorvidt delmål og mål i forandringsteorien er (på vej til at være) opfyldte. Desuden kan evalueringen anvendes til at forbedre aktiviteterne inden initiativet evt. forankres som en fast del af praksis. Fra ansøgers side foretrækkes en intern evaluering, men hvis Egmont Fonden ønsker det, kan der prioriteres midler til en ekstern evaluering. Prisforskellen mellem en intern og en ekstern evaluering er ca. 400.000 kr. Det er, uanset valg af evaluator, væsentligt, at evalueringen indeholder borgerinddragelse, så familiernes input bliver hørt.

Efter evalueringen af initiativet, og givet at denne viser et positivt udbytte, vil der blive startet en godkendelsesproces internt i Aarhus Kommune med det formål, at indsatsen forankres som en fast del af praksis. Samtidig vil resultaterne blive formidlet til relevante aktører således, at initiativet på sigt kan udbredes til andre kommuner. Forankringsfasen ligger efter den projektperiode, som der ansøges om midler til.

Erfaringerne fra projektet vil løbende blive delt i netværket for ADBB-supervisorer, hvor de fleste kommuner, som har implementeret ADBB i sundhedsplejen deltager. Ligeledes vil CIF følge projektet mhp. at samle erfaringer til den videre kvalificering af ADBB-implementeringen til gavn for alle kommuner.

8. Forandringsteori og succeskriterier

Figur 2 viser den foreløbige forandringsteori. Aktiviteterne er eksempler på, hvad der kan igangsættes for at opnå projektets to delmål og tre mål:

Delmål:

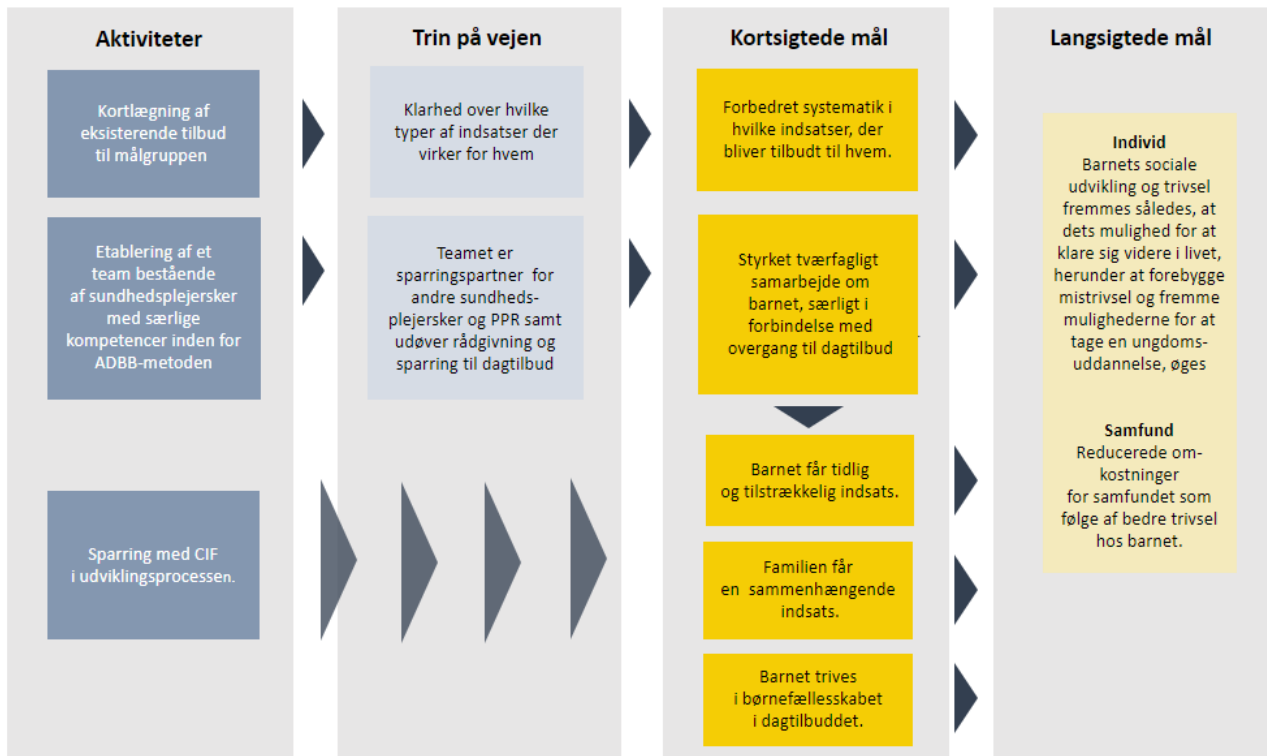
- En forbedret systematik i opfølgningen på ADBB omkring hvilke indsatser, der bliver tilbudt til hvem
- Et styrket tværfagligt samarbejde omkring barnet mellem Sundhedsplejen, PPR, dagtilbud og andre relevante samarbejdspartnere, særligt i forbindelse med overgangen fra hjem til dagtilbud.

Mål:

- At flere børn i målgruppen får en tidlig og tilstrækkelig indsats
- At deres forældre oplever en sammenhæng i den tidlige indsats og i samarbejdet med dagtilbud, sundhedspleje og andre fagpersoner.
- At børnene i målgruppen trives bedre i børnefællesskabet i dagtilbud.

De endelige aktiviteter vil blive fastlagt i udviklingsfasen som beskrevet under punkt 7. Tabel 1 i afsnit 10 viser desuden et bud på tilhørende indikatorer, datakilder og succeskriterier for de oplyste delmål og mål i forandringsteori til brug i evalueringsfasen.

Figur 2: Forandringsteori



Det forventes, at kortlægningen i udviklingsfasen af eksisterende tilbud til målgruppen samt deres virkning vil resultere i en større klarhed over hvilke typer af indsatser, der virker for hvem. Dette bidrager til at realisere delmålet om en forbedret systematik i hvilke indsatser, der bliver tilbudt hvem.

Endvidere vil etableringen af et team bestående af sundhedsplejersker med særlige kompetencer inden for ADBB-metoden, bidrage til at opnå delmålet om et styrket tværfagligt samarbejde om barnet, særligt i forbindelse med overgang til dagtilbud. Teamet skal således være sparringspartner for andre sundhedsplejersker og PPR samt udøve rådgivning og sparring til dagtilbud.

Realisering af ovenstående to delmål forventes at bidrage til at realisere målene om, at både barn og familie får en sammenhængende og tilstrækkelig hjælp, så barnet dermed trives bedre i fællesskabet i sit dagtilbud. Hertil vil også sparring med CIF i udviklingsprocessen bidrage til realiseringen af disse tre mål.

Samlet set er forventningen, at ovenstående vil fremme barnets sociale udvikling og trivsel således, at dets muligheder for at klare sig videre i livet, herunder at forebygge mistrivsel og fremme mulighederne for at tage en ungdomsuddannelse øges. På samfundsniveau vil dette betyde reducerede omkostninger som følge af bedre trivsel hos barnet samtidig med, at samfundet nyder godt af barnets bidrag via uddannelse og efterfølgende job.

9. Inddragelse af børn og unge

Da indsatsen retter sig mod sårbare børn de første 1000 dage af deres levetid, vil barnets perspektiv blive inddraget via forældrene og via det pædagogiske personale og andre fagprofessionelle, som arbejder med børn og forældre. Dette vil ske både som en afdækning af forældrenes og fagpersonernes oplevelse af de

eksisterende tilbud og indsatser i udviklingsfasen, samt gennem det løbende forældresamarbejde i konkrete sager, hvilket er et af de helt centrale omdrejningspunkter for den samlede indsats.

10. Evaluering og dokumentation

I den sidste del af afprøvningsfasen påbegyndes en evaluering af indsatsen. Der foretrækkes en intern evaluering, da det giver bedre mulighed for, at evaluator kobles på projektet fra starten, således, at evalueringsdesignet kan færdigudvikles allerede i starten af projektet ifm. udviklingsfasen. Den tætte sparring mellem evaluator, CIF og projektledelse forventes at være mere smidig, hvis evalueringen varetages internt, fremfor hvis en udenforstående evaluator kobles på til udelukkende at varetage evalueringen. Endelig er der medarbejdere i fællesfunktionen med evalueringskompetencer, både ift. kvalitative og kvantitative metoder. Såfremt Egmontfonden foretrækker en ekstern evaluering, vil der blive indhentet tilbud fra to-tre eksterne evaluatore indenfor den økonomiske ramme beskrevet i budgettet. En ekstern evaluering vurderes at koste ca. 400.000 kr. mere end en intern evaluering

Her beskrives det foreløbige evalueringsdesign ved en intern evaluering. Evalueringsdesignet vil blive endeligt fastlagt i udviklingsfasen, da de konkrete aktiviteter, som skal sættes i gang for at opnå de ønskede mål, udvikles her. Ligeledes vil det blive aftalt nærmere med bl.a. CIF, om der er spørgsmål eller temaer, som er særligt relevante at få afdækket ift. at udbrede viden om implementering af ADBB-metoden og opfølgende indsatser i andre kommuner. Evalueringen vil bygge på både kvantitative og kvalitative elementer i form af data fra sundhedsplejens journalsystem samt interviews med familier og fagpersoner.

Nedenstående tabel viser et foreløbigt bud på evalueringsdesign ved en intern evaluering. Evalueringsdesignet tager udgangspunkt i forandringsteorien (afsnit 8). I tabellen beskrives indikatorerne for de to delmål og tre mål samt tilhørende datakilder og succeskriterier, således at der i evalueringsfasen kan dokumenteres projektets foreløbige resultater.

Tabel 1: Foreløbige indikatorer og succeskriterier for delmål og mål (fastlægges endeligt i udviklingsfasen)

Mål	Indikator	Datakilde	Målsætning (succeskriterie)	Faktisk opnået resultat
Forbedret systematik i hvilke indsatser, der bliver tilbudt til hvem	<u>Erfaringer fra medarbejdere:</u> Andelen af sundhedsplejer som oplever større viden om hvilke tilbud, de skal tilbyde hvem. <u>Effekten af indsatser:</u> Andelen af indsatser tildelt børn, der har vist tegn på social tilbagetrækning, som har haft en positiv effekt på barnets sociale udvikling.	Interview med sundhedsplejerske Mentaliseringsbaseret forældreinterview/litteratursøgning på eksisterende forskningsresultater	Fastlægges efter udviklingsfase	Udfyldes ved evaluering
Styrket tværfagligt samarbejde om barnet - særlig i forbindelse med overgang til dagtilbud	Andelen af personale fra PPR, sundhedspleje og dagtilbud, der oplever et øget samarbejde	Interview med faggrupper	Fastlægges efter udviklingsfase	Udfyldes ved evaluering
Barnet får tidlig og tilstrækkelig indsats	<u>Tidlig indsats:</u> Andelen af børn som modtager indsats som følge af at score en bekymrende ADBB-score senest 1 måned efter opsporing. <u>Tilstrækkelig indsats:</u> Andelen af forældre, som oplever at have fået tilstrækkelig indsats	Interview med forældre/data fra sundhedsplejens journalsystem Interview med forældre	Fastlægges efter udviklingsfase	Udfyldes ved evaluering
Familien får en Sammenhængende indsats.	Andelen af familier, som oplever, at have fået en sammenhængende indsats	Interview med forældre	Fastlægges efter udviklingsfase	Udfyldes ved evaluering
Barnet trives i børnefællesskabet i dagtilbuddet.	Andelen af pædagogisk personale, der oplever at barnet trives i børnefællesskabet i dagtilbud	Interview med pædagogisk personale	Fastlægges efter udviklingsfase	Udfyldes ved evaluering

11. Forankring og videreførelse af initiativet og dets resultater

Det forventes, at den systematisering og kvalificering af indsatserne til de sårbare familier, som udarbejdes i udviklingsfasen, i væsentlig grad vil være bæredygtigt efter endt projekt, da det i høj grad baserer sig på viden, som ikke forsvinder selvom finansieringen stopper. I forlængelse heraf forventes det, at brugen af eksisterende indsatser ligeledes vil fortsætte, da de allerede er forankret i praksis.

En fortsættelse af teamet i sundhedsplejen, den tværfaglige sparring og vejledning til dagtilbuddene samt evt. andre nye indsatser vil kræve en politisk økonomisk prioritering af indsatsen i Aarhus Kommune, evt. via omprioriteringer. Denne ansøgning er derfor godkendt i Børn og Unges chefgruppe og af Rådmanden.

Desuden vil resultaterne af initiativet blive delt i netværket for ADBB-supervisorer samt blandt andre relevante aktører, hvilket evt. kan føre til en udbredelse af hele eller dele af initiativet i andre kommuner eller tjene som inspiration for arbejdet med ADBB og det tværfaglige samarbejde om sårbare småbørn.

12. Formidling og kommunikation

Resultaterne af evalueringen vil blive formidlet til det politiske niveau internt i Aarhus Kommune (Chefgruppe og Rådmand) mhp. at forankre initiativet som en fast del af praksis. Samtidig vil resultaterne blive præsenteret for sundhedsplejen, PPR, dagtilbudsledere m.fl. Erfaringerne fra projektet vil ligeledes blive delt i Børn og Unges nyhedsbrev, på detvigoer.aarhus.dk samt via opslag og links på sociale medier mhp. at synliggøre viden og resultater til andre kommuner og samarbejdspartnere.

For at bidrage til at resultaterne kan bredes ud og komme endnu flere børn til gavn rundt om i landet, vil erfaringerne fra initiativet løbende blive delt i netværket for ADBB-supervisorer, hvor de fleste kommuner, som har implementeret ADBB i sundhedsplejen, deltager. Endelig vil CIF følge initiativet mhp. at samle erfaringer til den videre kvalificering af ADBB-implementeringen til gavn for alle kommuner.

13. Organisering og samarbejdspartnere

Initiativet forankres i Sundhedsplejen i Børn og Unge. Sundhedsplejerskerne vil være det udførende led og samtidig bidrage til udviklingen af aktiviteterne. Derudover tilknyttes en projektleder, som står for den daglige ledelse og koordinering ift. eksempelvis styregruppen, samarbejdet med CIF, udvikling samt løbende erfaringsopsamling og evaluering af projektet. CIF vil efter eget ønske blive inddraget som sparringspartner og i arbejdet med at udvikle aktiviteter.

Repræsentanter fra PPR og dagtilbud vil indgå som væsentlige samarbejdspartnere i udviklingsarbejdet. Derudover samarbejdes der tæt med dagtilbud, PPR og andre relevante fagpersoner om de enkelte børn. Chefgruppen, hvor kontorchefen for PPR og Sundhed deltager, fungerer som styregruppe. Endelig etableres en følgegruppe bestående af repræsentanter fra dagtilbudsledelsen, sundhedsplejen, PPR, socialforvaltningen, børneterapien, CIF samt evt. en eller to mindre kommuner og/eller civilsamfundsorganisationer, som har en særlig interesse i at følge projektet.

14. Tidsplan

Se uddybning af de enkelte faser i afsnit 7:

- Oktober 2023 – Maj 2024: Udviklingsfase
- Maj 2024 – Maj 2025: Pilotafprøvning i ét distrikt inkl. erfaringsopsamling.
- Maj 2025 – Maj 2027: Afprøvning i hele Aarhus Kommune
- Februar 2027 – Maj 2027: Evaluering og formidling
- Maj 2027 - fremover: Forankring og videreførelse som fast del af praksis

15. Økonomi

Vi ansøger Egmont Fonden om samlet ca. 4 mio. kr. eksklusivt evt. ekstern evaluering, som vil koste yderligere godt 400.000 kr. Egenfinansieringen består af personalemøder i sundhedsplejen og PPR, personaletid i dagtilbud samt den tid, som fagpersoner anvender til at afholde de igangsatte indsatser. Endvidere er der ikke indregnet fondsmoms i budgettet, som derfor også skal finansieres af Børn og Unge.

Nedenfor ses det samlede budget for initiativet. Som det fremgår, er de fleste poster lønmidler til projektstyring, evaluering, sundhedsplejen, PPR og dagtilbud. Det er angivet, hvor mange årsværk, der samlet ansøges om lønmidler til samt til hvilken pris. Et detaljeret budget er vedlagt i tabel 3.

Tabel 2: Samlet budget

Samlet	
Udvikling	525.313 kr.
Pilotfase	962.905 kr.
Afprøvning	2.203.462 kr.
Evaluering (ekstern)	807.343 kr.
Evaluering (intern)	404.685 kr.
I alt (ekstern evaluering)	4.499.023 kr.
I alt (intern evaluering)	4.096.365 kr.

Tabel 3: Samlet detaljeret budget

Aktivitet	Omkostning	Årsværk	Bemærkning
Udviklingsfase (0,5 år)			Budgetår 2023/2024
Projektstyring og koordinering			
Kortlægning af eksisterende tilbud til målgruppen, herunder interview med forældre og fagpersoner	143.764 kr.	0,20	
Koordinering og projektstyring	144 kr.	0,20	
Udvikling af indsatsen/ aktiviteter			
Konsulenter	71.882 kr.	0,10	
Sundhedsplejerske	131.718 kr.	0,20	1 dag pr. uge (1 sundhedsplejerske)
PPR medarbejder	136.548 kr.	0,20	1 dag pr. uge (1 småbørnspsykolog)
Pædagogisk leder i et dagtilbud	16.257 kr.	0,025	1 dag pr. måned (1 pædagogisk leder)
Udgifter til div. møder	25.000 kr.	-	
I alt	525.313 kr.		
Pilotfase (1 år)			Budgetår 2024/2025
Ekstra timer til Sundhedsplejersker	407.680 kr.	0,60	1 dag pr. uge (3 sundhedsplejersker)
Frikøb af medarbejder i PPR	140.876 kr.	0,20	1 dag pr. uge (1 småbørnspsykolog)
Frikøb af pædagogisk leder i et dagtilbud	33.545 kr.	0,05	1 dag pr. måned (1 pædagogisk leder)
Personalemøder (Sundhedsplejen/ PPR)	-	-	Egenfinansiering
Personaletid i dagtilbud	-	-	Egenfinansiering
Fagpersoners tid til at afholde indsatser	-	-	Egenfinansiering
Intern erfaringsopsamling	185.402 kr.	0,25	
Koordinering og projektstyring	185.402 kr.	0,25	
Udgifter til div. møder	10.000 kr.	-	
I alt	962.905 kr.		
Afprøvning (2 år)			Budgetår 2026+2027
			<i>kvart stilling</i>
Ekstra timer til Sundhedsplejersker	1.424.235 kr.	2,00	1 dag pr. uge (5 sundhedsplejersker)
Frikøb af medarbejder i PPR	295.291 kr.	0,40	1 dag pr. uge (1 småbørnspsykolog)
Frikøb af pædagogisk leder i et dagtilbud	70.314 kr.	0,10	1 dag pr. måned (1 pædagogisk leder)
Personalemøder (Sundhedsplejen/ PPR)	-	-	Egenfinansiering
Koordinering og projektstyring	388.622 kr.		Egenfinansiering
Personaletid i dagtilbud	-	-	Egenfinansiering
Udgifter til div. møder	25.000 kr.	-	
I alt	2.203.462 kr.		
Evalueringsfase (0,5 år) - ekstern			Budgetår 2027
Projektstyring (internt i Børn og unge)	197.343 kr.	0,25	
Ekstern evaluator	600.000 kr.	-	
Udgifter til div. møder	10.000 kr.	-	
I alt	807.343 kr.		
Evalueringsfase (0,5 år) - intern			Budgetår 2027
Koordinering og Projektstyring	197.343 kr.	0,25	
Intern evaluator	197.343 kr.	0,25	
Udgifter til div. møder	10.000 kr.	-	
I alt	404.685 kr.		

Punkt 5: Svar på forslag fra Børne- og Ungebyrådet om grønnere grundskoler (OKJ)

Tid: 10 min. Deltagere: Birte Buhl-Hansen og Claus Erik Picard



Beslutningsmemo

21. juni 2023

Side 1 af 3

Emne **Svar på forslag fra Børne- og ungebyrådet om grønnere grundskoler**
Til Rådmandsmødet den 27. juni 2023

Børn og Unge

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jakobsen har sat byrådsindstillingen vedr. Børne- og ungebyrådets forslag om *Grønnere grundskoler i Aarhus* på dagsorden. Byrådet behandlede den 12. april 2023 forslaget fra Børne- og ungebyrådet. På byrådsmødet blev det besluttet at sende forslaget til behandling i Børn og Unge med henblik udarbejdelse af en indstilling, jf. byrådets vedtagelse om magistratsbehandling af forslaget.

Skole

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 51 57 55 64

Direkte e-mail:
adr@aarhus.dk

Sag: EMN-2023-004792
Sagsbehandler:
Anne Dissing Rasmussen
Birte Buhl-Hansen

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles:

- At udkast til byrådsindstilling (se bilag A) om svar på Børne- og ungebyrådets forslag om grønnere grundskoler drøftes og godkendes.

Herunder:

- At arbejdet med de eksisterende grønne omstilling-indsatser på skolerne i Aarhus styrkes ifm. den kommende klimaplan for Børn og Unge. Dette med en ambition om, at flere i fremtiden frivilligt vil vælge at melde sig ind i Grøn skole-programmet som en vej til at styrke deres arbejde med grøn omstilling lokalt på skolen. Pædagogik, Undervisning og Fritid (Børn og Unge) tilbyder i samarbejde med Børne- og ungebyrådet at invitere skoleledere og elevråd til inspirationsmøde om grøn omstilling, her under videndeling om Grøn skole-ordningen.
- At Børne- og ungebyrådets forslag om klimaeventet Grøn mandag imødekommes ved, at det kobles til den eksisterende 'Den grønne festival – børn gør en forskel' som et forankringsforløb.
- 'Den grønne festival – børn gør en forskel' inkl. Børne- og ungebyrådets forslag om Grøn mandag indarbejdes i den kommende Børn og Unge klimaplan.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Baggrund:



Pædagogik, Undervisning og Fritid har i en årrække arbejdet med på forskellig vis at understøtte klimaindsatser i dagtilbud, skoler og UngiAarhus under indsatsen Fremtidens grønne borgere og Aarhus Kommunes Klimaplan. Skolerne udtrykker, at de i øjeblikket oplever et 'overload' af centralt initierede indsatser, som gør, at deres motivation og overskud til at engagere sig i nye indsatser er begrænset. I 2020-2021 fik folkeskolerne mulighed for at deltage i Grøn Skole-ordningen med central finansiering fulgt af et tilbud om individuelle sparringsmøder om grøn omstilling. Det førte dog ikke til nye frivillige medlemskaber af Grøn skole blandt folkeskolerne.

21. juni 2023
Side 2 af 3

I samme periode spirede et nyt frivilligt netværk mellem skoler, hvor formålet er at styrke dannelselementet ift. bæredygtighed i skolen og kvalificere og forankre pædagogiske traditioner der bidrager til en mere bæredygtig hverdag på skolerne. Netværket Bæredygtighed i børnehøjde fik i 2021 en bevilling fra Aarhus Kommunes Klimafond til udvikling af et klimatopmøde for børn, som børnene har navngivet 'Den grønne festival – børn gør en forskel'. Festivalen blev afholdt på Dokk1 i efteråret 2022 og kommer igen i efteråret 2023 indenfor rammen af klimafondsbevillingen, som udløber med udgangen af 2023.

Læringsforløbet omkring 'Den grønne festival – børn gør en forskel' har fokuseret på elevrådenes forløb op til (før), afvikling af selve festivalen (under) og i mindre grad på handlinger efter børnenes deltagelse på festivalen (efter). Det anbefales, at BUB's forslag om et klimaevent Grøn mandag indtænkes som et forankringsforløb i forbindelse med (efter) børns deltagelse på festivalen. Formålet med klimaeventet Grøn mandag kunne være at tilbyde skolerne en ramme/en vejledning til et læringsforløb, hvor der er fokus på lokalt at aktivere den inspiration til klimahandling, som børnene har fået ved at deltage på festivalen. Deraf indstillingspunktet om, at MBU anbefaler fortsat afholdelse af og videreudvikling af 'Den grønne festival – børn gør en forskel' inkl. BUB's forslag om Grøn mandag ifm. Børn og Unges kommende klimaplan.

Rammesætning ift. klimakrisen:

Klimakrisen optager mange børn og unge. Børne- og ungebyrådets intensioner med forslaget om grønnere grundskoler er gode i forhold til at påpege vigtigheden af, at børn og unge får mulighed for systematisk at opbygge handlekompetence og lægge om til gode grønne vaner for dermed at kunne gøre en positiv forskel for miljøet.

Det byrådsbesluttede vilde problem klima og bæredygtighed og Aarhus Kommunes mål om at være CO₂-neutral i 2030 er vigtigt at få ind i den pædagogiske kerneopgave, idet læring og dannelse på den lange bane er skridt på vejen til fremtidens grønne borgere. Børn og Unge skal ikke alene lære om bæredygtighed, men *lære at leve* på en mere bæredygtig måde.



21. juni 2023
Side 3 af 3

Ændringer:

Ved fortsat at udvikle og afholde 'Den grønne festival – børn gør en forskel', imødekommes Børne- og ungebyrådets intentioner om grønnere grundskoler. Børn og Unge kommende klimaplan åbner op for yderligere tiltag, hvori børnenes stemmer kan komme til at spille en afgørende rolle.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Byrådet besluttede den 24. maj 2023, at Børn og Unge tilføres et engangsbeløb på 15 mio. kroner til at arbejde med 'klima ind i velfærdsområderne' i de kommende 2-3 år. Midlerne udløses af en af Magistraten godkendt Børn og Unge klimaplan, som skal udarbejdes hen over sommeren 2023. Det foreslås her, at Børne- og ungebyrådets forslag om grønnere grundskoler indarbejdes i den kommende klimaplan for Børn og Unge.

Medlemskab af Grøn skole koster 3.000 kr. pr. skole pr. år. Der lægges op til central finansiering af skolernes frivillige medlemskab af Grøn Skole indenfor rammen af den kommende klimaplan for Børn og Unge.

Der er taget indledende skridt til et samarbejde med VIA om udvikling af et klimatevent Grøn mandag allerede i forbindelse med 'Den grønne festival – børn gør en forskel' i 2023.

5. Videre proces og kommunikation

Her et bud på tidsplan for beslutningsprocessen vedr. Børne- og ungebyrådets forslag om grønnere grundskoler.

Aktivitet	Tid
Chefmøde	21. juni 2023
Rådmandsmøde	27. juni 2023
Fremsendelse til BA	25. juli 2023
Magistratsmøde	7. august 2023
Byrådsmøde (1. behandling)	16. august 2023
Evt. udvalgsbehandling	23. august 2023
Evt. byrådsmøde (2. behandling)	30. august 2023



Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge
Dato [Klik her for at angive en dato.](#)

Svar på forslag fra Børne- og ungebyrådet om grønnere grundskoler

1. Resume

Byrådet behandlede den 12. april 2023 et forslag fra Børne- og ungebyrådet om grønnere grundskoler i Aarhus Kommune (se bilag 1). På byrådsmødet blev det besluttet at sende forslaget til behandling i Børn og Unge.

Børn og Unge bakker op om Børne- og ungebyrådets intention om at styrke arbejdet med grøn omstilling på skolerne ved både lokale og fælles indsatser. Der er flere måder at gøre det på. Ligeledes anerkendes vigtigheden af, at børnene og de unge på grundskolerne i Aarhus Kommune får bedre muligheder for at handle, lægge om til gode grønne vaner og gøre en positiv forskel for miljøet.

Børne- og ungebyrådets forslag om, at flere skoler deltager i Grøn skole-programmet og klimaeventet Grøn mandag harmonerer godt med Børn og Unges pædagogiske indsats Fremtidens grønne borgere, som handler om, at børnene og de unge både skal lære om bæredygtighed og at *lære at leve* på en mere bæredygtig måde.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) arbejdet med de eksisterende grønne omstilling-indsatser i Børn og Unge styrkes i forbindelse med den kommende klimaplan. Dette med en ambition om, at flere skoler i fremtiden frivilligt melder sig ind i Grøn skole-

programmet som en vej til at styrke deres arbejde med grøn omstilling lokalt.

At 2) Børne- og ungebyrådets forslag om klimaeventet Grøn mandag imødekommes ved, at det kobles til den eksisterende 'Den grønne festival – børn gør en forskel' som et forankringsforløb med fokus på at give børnene og de unge handlemuligheder på egen skole efter deltagelse i festivalen.

At 3) der i forbindelse med udarbejdelse af Børn og Unge kommende klimaplan vil blive afsøgt muligheder for finansiering af Børne- og ungebyrådets forslag om Grøn mandag som en del af 'Den grønne festival – børn gør en forskel' samt skolers medlemskab af Grøn Skole.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Denne indstilling er svar på Børne- og ungebyrådets forslag om grønnere grundskoler i Aarhus. Børn og Unge støtter op om Børne- og ungebyrådets intensioner med forslaget om grønnere grundskoler i forhold til at påpege vigtigheden af, at børn og unge får mulighed for systematisk at opbygge handlekompetence og lægge om til gode grønne vaner for dermed at kunne gøre en positiv forskel for miljøet.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Børne- og ungebyrådets forslag bidrager til den langsigtede indsats med at opnå CO₂-reduktion og mere bæredygtig adfærd hos fremtidens grønne borgere og dermed også til at komme i mål med Aarhus Kommunes klimamål om at være CO₂-neutral i 2030. Børne- og ungebyrådet lægger vægt på, at børnene og de unge er [en del af løsningen](#) i forhold til det af byrådet definerede [vilde problem klima og bæredygtighed](#).

Skolerne arbejder allerede med klima og bæredygtighed i den faglige undervisning jf. Fælles Mål og folkeskolelovens formål (§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der... bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen). Børne- og ungebyrådets forslag om systematisk at

undervise i og arbejde med grøn omstilling og et fælles klimaevent er gode supplementer til skolernes etablerede arbejde med klima og bæredygtighed.

For børnene og de unge handler arbejdet med klima og bæredygtighed om at skabe håb og handlemuligheder for deres fremtid. Via demokratisk deltagelse i netværk på tværs af skoler og samarbejde om et klimaevent får børn og unge flere muligheder for at lære om bæredygtighed og lære at leve mere bæredygtigt.

5. Hvad, hvem og hvordan?

Byrådet besluttede den 24. maj 2023, at Børn og Unge tilføres et engangsbeløb på 15 mio. kroner til at arbejde med 'klima ind i velfærdsområderne' i de kommende 2-3 år. Midlerne udløses af den kommende Børn og Unge klimaplan, som forventes forelagt Magistraten i efteråret 2023.

Børn og Unge vil under indsatsen Fremtidens grønne borgere, som er en del af Aarhus Kommunes klimaplan, understøtte Børne- og ungebyrådets forslag ved sammen med Børne- og ungebyrådet at invitere til et informationsmøde om en pædagogisk vinkel på grøn omstilling for fx skoleledelser og elevråd.

Der er mange måder at arbejde med klima og bæredygtighed på. Grøn skole-programmet er en vej til at sikre, at børnene og de unge bliver inddraget i at gøre en forskel.

En kampagne i 2021-2022, hvor skolerne fik tilbudt betalt medlemskab af Grøn skole, førte dog ikke til nye medlemmer (se bilag 2). Børn og Unge anbefaler derfor at styrke de eksisterende grønne omstilling-indsatser og informere om og opfordre til frivilligt medlemskab af Grøn skole-programmet.

I samme periode spirede et nyt frivilligt netværk mellem skoler, hvor formålet er at styrke dannelseselementet i forhold til bæredygtighed i skolen og kvalificere og forankre pædagogiske traditioner, der bidrager til en mere

bæredygtig hverdag på skolerne. Netværket Bæredygtighed i børnehøjde fik i 2021 en bevilling fra Aarhus Kommunes Klimafond til udvikling af et klimatopmøde for børn, som børnene har navngivet 'Den grønne festival – børn gør en forskel'. Festivalen blev afholdt på Dokk1 i efteråret 2022 og kommer igen i efteråret 2023 inden for rammen af klimafondsbevillingen, som udløber med udgangen af 2023.

Netværket Bæredygtighed i børnehøjde vil i samarbejde med Børn og Unge og VIA Læreruddannelsen i Aarhus arbejde videre med Børne- og ungebyrådets forslag om klimaeventet Grøn mandag med en forventning om allerede i 2023 at have en prototype klar til afprøvning.

Læringsforløbet omkring 'Den grønne festival – børn gør en forskel' har fokuseret på elevrådenes forløb op til (før), afvikling af selve festivalen (under) og i mindre grad på handlinger efter børnenes deltagelse på festivalen (efter). Det anbefales, at Børne- og ungebyrådets forslag om et klimaevent Grøn mandag indtænkes som et forankringsforløb i forbindelse med (efter) børns deltagelse på festivalen. Formålet med klimaeventet Grøn mandag kunne være at tilbyde skolerne en ramme/en vejledning til et læringsforløb, hvor der er fokus på lokalt at aktivere den inspiration til klimahandling, som børnene har fået ved at deltage på festivalen. Det indstilles derfor, at Børn og Unge fortsat afholder og videreudvikler 'Den grønne festival – børn gør en forskel' inkl. Børne- og ungebyrådets forslag om Grøn mandag i forbindelse med Børn og Unges kommende klimaplan.

Børn og Unge tilbyder i samarbejde med Børne- og ungebyrådet at invitere fx skoleledere og elevråd til inspirationsmøde om grøn omstilling, her under videndeling om Grøn skole-programmet. Ved fx at informere om og - i en periode med klimaplansmidler - betale for medlemskab af Grøn Skole er ambitionen, at flere og flere skoler med tiden bliver opmærksomme på fordelene ved at arbejde systematisk med bæredygtighed i undervisningen i Grøn skole-programmet og melder sig ind i netværket af grønne skoler.

6. Hvilke ressourcer kræves?

Det foreslås her, at der i forbindelse med udarbejdelse af Børn og Unge kommende klimaplan vil blive afsøgt muligheder for at Børne- og ungebyrådets forslag om Grøn mandag kan blive en del af 'Den grønne festival – børn gør en forskel' og om der kan findes central finansiering af skolers medlemskab af Grøn Skole.

Medlemskab af Grøn skole koster 3.000 kr. pr. skole pr. år. Der lægges op til i en periode at tilbyde central finansiering af skolernes frivillige medlemskab af Grøn Skole inden for rammen af den kommende klimaplan for Børn og Unge.

Der er taget indledende skridt til et samarbejde med VIA om udvikling af et klimaevent Grøn mandag allerede i forbindelse med 'Den grønne festival – børn gør en forskel' i 2023.

7. Hvordan følges der op?

Børn og Unge opgør i en periode årligt, hvor mange skoler, der har været tilmeldt Grøn skole-programmet, har fået det grønne flag og har deltaget i 'Den grønne festival – børn gør en forskel'.

Der er desuden lagt op til, at Børn og Unge skal afrapportere overordnet på klimaplanerne årligt sammen med afrapportering på Aarhus Kommunes klimahandleplan.

Bilag

Bilag 1: Grønnere grundskoler i Aarhus Kommune (børne- og unge-byrådets indstilling).

Bilag 2: Oversigt over medlemskaber af Grøn Skole blandt grundskoler i Aarhus Kommune.

Tidligere beslutninger

Beslutningsforslag vedr. Forslag fra Børne- og ungebyrådet om grønnere grundskoler i Aarhus, Byrådsmødet d. 12.04.2023, punkt 12

Vedtagelse af Afrapportering på klimamål og
-indsatser 2022, Byrådsmødet den
24.05.2023, punkt 18

Vedtagelse af klimastrategi og
klimahandlingsplan, Byrådsmødet d.
12.05.2021, punkt 29

Sagsnummer: EMN-2023-004792

Antal anslag: 8.501

Pædagogik og Forebyggelse

Sagsbehandler: Anne Dissing Rasmussen

Tlf.: 42 83 79 55

Tlf.: 51 57 55 64

E-post: adr@aarhus.dk

E-post: adr@aarhus.dk

Grønnere grundskoler i Aarhus Kommune

Klimaet og den grønne dagsorden er i denne tid meget vigtige politiske emner, og emner som fylder rigtig meget hos børn og unge.

I Børne- og ungebyrådet ønsker vi at gøre noget for klimaet. Vi tror på, at hvis man får skabt nogle gode vaner hos børn og unge, så får vi en generation af fremtidige borgere, som tager bæredygtige beslutninger og rykker noget. Hvis børn og unge lærer hvor meget de selv kan gøre, så er vi sikre på, at vi er tættere på at løse tidens klimaproblemer.

Vi mener, at det er vigtigt, at børn og unge lærer, hvor de selv kan gøre noget. Det skal stå i stedet for den skræmmekampagne om, at det er for sent at gøre noget, som vi synes fylder i den offentlige debat i dag. Det er vores fremtid, og vi vil gerne selv være med til at gøre den bedre, men for at det kan ske, må vi have mere viden, og vi skal inddrages mere. Det er det, vi forsøger at gøre med dette forslag.

Børne- og ungebyrådet foreslår, at:

1. Der laves en kommunal målsætning om, at mindst 45% af alle grundskoler i Aarhus Kommune inden udgangen af 2027 skal være en del af Grøn Skole netværket, og at 90 % af alle grundskoler i Aarhus Kommune skal være en del af Grøn Skole inden 2030¹.
2. Der årligt afholdes et oplysende og lærerigt klimaevent kaldet Grøn mandag på grundskolerne i Aarhus Kommune.

Motivation punkt 1:

Grøn Skole er Danmarks største netværk af skoler, der arbejder med bæredygtighed, miljø, natur og friluftsliv². Grøn Skole arbejder med bæredygtighed på skolerne gennem en grøn certificeringsordning. Størstedelen af gymnasierne i Aarhus Kommune er allerede en del af programmet, men kun enkelte grundskoler er med, og det mener vi er ærgerligt.

Ved at flere skoler deltager i Grøn Skole-programmet, får flere børn og unge i kommunen viden om den grønne dagsorden på en spændende, aktiv og inddragende måde. Eleverne bliver hørt, og de får mulighed for at komme med deres indspark samtidig med, at de lærer noget. De oplever også at arbejde med det 13. FN verdensmål: Klimaindsats, som er en del af de 17 FN verdensmål, som Aarhus



¹ <https://groenskole.dk/>

² <https://groenskole.dk/grundskole>

Kommune allerede arbejder med. Hvis flere skoler deltager i programmet bliver det også nemmere for forældre og lærere at vælge skole/arbejdsplads ud fra deres værdier på bæredygtighedsområdet. For skolerne kan den grønne certificering bruges til at tiltrække lærere og elever, fordi de viser, at de aktivt tager stilling til bæredygtighed og gør en positiv indsats for elevernes fremtid, hvilket er attraktivt.



Det er vigtigt, at Aarhus Kommune aktivt arbejder for ovenstående. Det kan ske gennem opsøgende arbejde på skolerne, der skaber opmærksomhed på området. Det kan være, at alle skoleledere bliver inviteret til et møde om initiativet, og at man tilbyder at lave oplæg på de enkelte skoler. Man kan også bruge de skoler, som allerede er en del af netværket til at fortælle den gode historie om hvorfor, det er fedt at være med. Vi mener også, at man bør lave et kort på kommunens hjemmeside, hvor man tydeligt kan se hvilke skoler, der er med til at gøre Aarhus grønnere, ved at være en del af netværket. I perioden 2020/2021 var det gratis for folkeskoler i Aarhus Kommune at deltage i programmet³, det mener vi, at man skal genindføre, så det ikke er skolerne selv der skal betale for at deltage, men at det sker gennem et ekstra kommunalt tilskud, og derved er gratis for skolerne.

Alt dette skal sikre, at 45% af kommunens grundskoler er Grønne Skoler ved udgangen af 2027, og 90% inden 2030.

Motivation punkt 2:

Vi ønsker, at børn og unge skal lære mere om den grønne dagsorden. Det gør vi ved at inspirere og informere eleverne om emnet, og gerne på en positiv måde. En måde der ikke forsøger at skabe frygt, men i stedet opfordrer til handling og til at skabe nye gode vaner. Hvis børn og unge lærer om klimavenlige alternativer, så er vi med til at skabe en ny generation af borgere, som både interesserer sig for den grønne dagsorden, har viden om den, men også kan handle på den.

Vi forestiller os konkret, at den bedste måde at lære mere om den grønne dagsorden er ved at lave et klimaevent ”Grøn mandag”, som rammer både yngre og ældre elever.

De yngre elever i indskolingen og mellemtrinnet, kunne f.eks. på dagen på deres skole lære om affaldssortering, og om hvordan man får gode genbrugsvaner tidligt ind i sit liv. For de ældre elever i

³ <https://groenskole.dk/om-groen-skole/kommuner-med-gratis-deltagelse-skoler>

udskolingen tror vi, at der skal lidt mere til for at rykke noget end blot en temadag på skolen, så derfor foreslår vi at de kommer ud af huset til en form for klimakonference, med aktiviteter, klimavenlig mad, konkurrencer og mulighed for at lære noget på nye måder end normalt.

Vi ved, at der findes en række skoler, som er en del af et Bæredygtighedsnetværk⁴, som afholdt et Klimatopmøde for Børn i oktober 2022⁵. Det lyder som et rigtigt godt arrangement, og hvis netværket har lyst, kunne det være fedt at lave det foreslåede event i samarbejde med dem, så man kunne bruge deres erfaringer og få inspiration fra dem. Vi foreslår også, at man som klasse får en form for bevis for ens deltagelse i Grøn mandag. Det kunne være et klistermærke, diplom, stempel eller lignende.



⁴ <https://www.aarhus.dk/nyt/boern-og-unge/2021/december/skoleleder-vinder-pris-for-klimaindsats-i-boernehoejde/> - Bæredygtighedsnetværk

⁵ <https://detvigoer.aarhus.dk/laering-og-udvikling/baeredygtighed-og-klima-i-boernehoejde/klimatopmoede-for-boern/>

Bilag 2

Oversigt over Aarhus-skolers medlemskab af Grøn Skole

Oversigt over Aarhus-skolers medlemskab af Grøn Skole siden skoleåret 2018/2019. Hvor der står 'grønt flag' til højre for skolens navn, betyder det, at de har fået godkendt deres rapport, og fået tilsendt et grønnt flag.

Baggrund: I skoleårene 2020/21 og 2021/22 gav en ekstrabevilling til klima og bæredygtighed i Børn og Unge mulighed for at tilbyde folkeskolerne gratis medlemskab af Grøn skole. Der blev i den udbudt mulighed for individuelle sparringsmøder med en grøn guide fra Børn og Unge samt en Grøn skole-konsulent fra Friluftsrådet. Ingen tog imod sparringsmøderne og ingen skole meldte sig ind i Grøn skole-ordningen.

Skoleår	Medlem
2022/2023	Beder Skole Skæring Skole Langagerskolen
2021/2022	Beder Skole (grønt flag) Skæring Skole (grønt flag) Strandskolen Sabro-Korsvejskolen
2020/2021	Beder Skole (grønt flag) Skæring Skole (grønt flag) Strandskolen Virupskolen
2019/2020	Beder Skole Skæring Skole (grønt flag)
2018/2019	Beder Skole (grønt flag)

Evaluerig: En stikprøve blandt fem skoleledelser viser, at nogle skoleledelser kender perifert til Grøn skole-ordningen, mens andre ikke ved, at den eksisterer. Kun en enkelt af de fem adspurgte kunne erindre, at Børn og Unge i de forløbne skoleår betalte for gratis medlemskab. Meldingen fra alle fem adspurgte skoleledelser var, at Grøn skole ikke er på prioriteringslisten på grund af en prioritering ift. andre opgaver og tiden til rådighed. Flere skoleledelser fortalte samtidig, at de gør forskellige systematiske tiltag indenfor klima og bæredygtighed.

Punkt 6: Forberedelse til Børn- og Unge udvalgmøde d. 9. august 2023

Dagsorden:

- Tillægsbevilling: Stensagerskolen fremtidige rammer (henvist)
- Temadrøftelse: Unges mentale sundhed og trivsel

Punkt 7: Evt.